

Uppföljningsrapport - Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 - delredovisning till driftnämnden Kultur och skola

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Sammanfattning	5
3	Metod.....	7
4	Det strategiska ramverket - Region Halland och kulturpolitikens genomförande	9
5	Coronapandemins effekter.....	11
6	Samverkan med kommunerna	13
7	Professionella konstnärer och kulturskapare	14
8	Folkbildning och idéburna organisationer	17
9	Strategiska utvecklingsområden.....	20
9.1	Barns och ungas rätt till kultur.....	20
9.2	Breddat deltagande i kulturlivet.....	21
9.3	Digital kulturutveckling	21
9.4	Fristadskonstnär	22
9.5	Kultur och hälsa	22
9.6	Kultur och samhällsbyggnad.....	23
9.7	Kulturella och kreativa näringar	24
9.8	Samverkan med omvärlden	25
10	Verksamhetsområden	27
10.1	Art Inside Out.....	27
10.2	Biblioteksverksamhet.....	29
10.3	Bild och form	30
10.4	Film	34
10.5	Konst- och kulturkritik.....	34
10.6	Kulturarv.....	34
10.7	Litteratur	36
10.8	Regional enskild arkivverksamhet	38
10.9	Slöjd och konsthantverk.....	39
10.10	Scenkonst	40
10.11	Spelkultur Under 2021 har inget utvecklingsarbete kring spelkultur bedrivits.....	49

1 Inledning

Visionen om Halland som den bästa livsplatsen vägleder Region Hallands arbete med att utveckla Halland. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) ger övergripande riktning och vägledning för Hallands långsiktiga utveckling. Tre centrala strategier tydliggör vad som ska prioriteras, Hallands strategi för hållbar tillväxt, Hälso- och sjukvårdsstrategin och Hallands kulturstrategi och kulturplan, och de är i sin tur vägledande för andra genomförandeplaner, program och strategier för Hallands utveckling.

Region Halland följer årligen upp sina tre centrala strategier. För kulturstrategin görs det för första gången från och med verksamhetsåret 2021. Denna rapport är en delredovisning som kommer att kompletteras till en komplett rapport hösten 2022.

2 Sammanfattning

Arbetet inom kulturområdet utgår från de målsättningar som anges i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024. Målsättningarna är framtagna i dialog med de halländska kommunerna, kulturinstitutioner och andra professionella kulturaktörer, konstnärer samt idéburen sektor i Halland. Målen är välkända och väl förankrade.

Den organisationsstruktur och samverkanskultur som byggts upp under de senaste åren utifrån arbetet med kulturplanerna utgör den kreativa kärnan i den halländska kulturstrategin.

Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024 består som framgår av namnet av två delar.

Den inledande strategiska delen lyfter fem utvecklingsområden som kommunerna och Region Halland prioriterat tillsammans, fyra områden som prioriterats för arbetet med professionella konstnärer och kulturskapare, två områden som prioriterats för arbetet med folkbildning och idéburna organisationer och åtta horisontella utvecklingsområden som Region Halland prioriterat.

Det första årets arbete utifrån de strategiska målsättningarna har präglats av välfungerande samverkan och dialogbaserat lärande som lagt god grund för fortsatt utvecklingsarbete. Inom två områden har behov av rekrytering av kompetens lyfts fram, förberedelse har därför gjorts för att kunna tillföra och rekrytera rätt kompetenser för arbetet med kultur och samhällsbyggnad och digital kulturutveckling.

Samverkan mellan politik- och förvaltningsområden har varit en central fråga under året – och bedöms vara en framgångsfaktor – för det strategiska arbetet generellt. Det är också en av de utmaningar som återkommer i olika processer. Ett framgångsexempel är det projekt som samlade destinations- och kulturområdena för att tillsammans arbeta för att stärka Hallands konstdestinationer. Grunden har lagts för en övergång till kontinuerlig samverkan och fortsatt gemensamt utvecklingsarbete.

I andra delen beskrivs målsättningar för utvecklingsarbetet inom respektive verksamhetsområde. Två områden var nya 2021: konst- och kulturkritik och spelkultur. Arbetet med konst- och kulturkritik har inletts, det har inte varit möjligt att prioritera arbetet med spelkultur 2021.

Pandemin har inneburit en ökad arbetsbelastning på förvaltningen i form av ökad dialog för krishantering och hantering av ett stort antal ansökningar om arbetsstipendier och Expresstöd. Det sätt som detta har skötts på har sammantaget byggt förtroende för förvaltningens förmåga och kompetens att leverera resultat som bidrar till måluppfyllelsen i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024.

Kultursektorn har de två senaste åren allt oftare liknats vid ett ekosystem – helt klart är att det är en samverkande nätverksstruktur där kontinuerliga samtal om hur

målsättningar ska förverkligas och svåra situationer hanteras har bidragit till att 2021 blev ett bättre år än det annars hade varit.

3 Metod

Från och med 2021 ska uppföljning av arbetet med Hallands kulturstrategi och kulturplan genomföras årligen. Uppföljningen genomförs av Kultur i Halland och omfattar Region Hallands egen kulturverksamhet, verksamheter vi samarbetar med och organisationer som har regional medfinansiering. I uppföljningen av 2021 har den verksamhet Kultur i Halland bedriver själva eller i samverkan med andra fokuserats.

Målsättningen är att genom dialoger, uppföljning, utvärdering och analys skapa lärande och dela kunskaper som lägger god grund för regionalt utvecklingsarbete, både internt och hos våra samarbetspartners.

Uppföljningsarbetet har gjorts genom:

- rapporter från Kultur i Halland samtliga verksamhetsområden
- dokumentstudier: årsredovisningar, redovisningar av uppdrag i överenskommelser och beviljade projektmedel
- informationshämtning från organisationernas webbplatser och sociala medier samt artiklar i regionala och nationella media
- statistik från Kulturdatabasen där Myndigheten för Kulturanalys samlar in data för verksamheter inom kultursamverkansmodellen samt till officiell statistik för museer och scenkonst
- statistik som sammanställs av förvaltningen Kultur och skola för att följa upp utfall av insatser som inte följs upp i kulturdatabasen

Dialoger har genomförts med

- strategiskt- och taktiskt nätverk vid ett gemensamt möte. (Strategiskt nätverk består av förvaltningschefer, taktiskt av avdelningschefer eller motsvarande.)
- bibliotekschefernätverket
- befintliga nätverk och organisationer som har överenskommelser med Kultur i Halland
- dialoger med organisationer som Kultur i Halland har överenskommelser med
- utredningar och rapporter som publicerats 2021 – vilka de är anges i respektive kapitel.

Uppföljningen av 2021 har varit inriktad på att skapa reflektion och lärande som kan bidra till god måluppfyllelse för det utvecklingsarbete som pågår och som kan vara värdefullt för kommande insatser.

Fyra frågor har varit centrala vid uppföljningen:

- hur har respektive område utvecklats under 2021?
- vilka insatser har varit prioriterade och vad har det fått för resultat?
- vilka lärdomar är viktigast att vi tar med oss?

- vilka nationella analyser och beslut kommer att få betydelse för vårt arbete?

En kvalitativ bedömning görs utifrån ett resonerande förhållningssätt till materialet. Rapporten är skriven i en essäistisk form, som inte gör anspråk på att vara heltäckande. Allting kan inte följas upp varje år, därför kommer olika frågeställningar och sammanhang att aktiveras olika år.

4 Det strategiska ramverket - Region Halland och kulturpolitikens genomförande

Driftnämnden Kultur och skola har ansvarat för den regionala kulturpolitiken såsom den beskrivs i Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021–2024. Finansieringen av det regionala kulturpolitiska arbetet kommer dels från regionens egen budget, dels från statliga medel till regional kulturverksamhet. Detta medför både regionala och statliga målsättningar för det regionala kulturpolitiska arbetet.

Arbetet med att förverkliga utvecklingsmålen samordnas av Kultur i Halland som är en del av förvaltningen Kultur och skola. Uppdrag och medfinansiering fördelas till institutioner, kommuner, organisationer, konstnärer och kulturskapare. Därutöver drivs projekt och institutioner i egen regi och i samverkan med kommuner.

I Hallands kulturstrategi och kulturplan 2021 – 2024 finns ett kapitel som beskriver hur Kultur i Halland arbetar med uppföljning av insatser. Där finns även en bilaga som beskriver lagstiftning på kulturområdet och en förteckning över kultur- bildnings- och idrottsverksamheter som finansierades av Region Halland under 2021.

Den regionala rambudgeten för kulturpolitiken har under året varit 106 591 tkr. 2020 uppgick den regionala finansieringen till 101 289 tkr. Höjningen omfattade förutom allmän uppräknings också ett tillskott för att kulturen ska kunna växa i takt med att Hallands befolkning ökar. Den statliga medfinansieringen utökades 2021 jämfört med 2020 från 30 297 tkr till 32 176 tkr. Det är en ökning med 6,2 %. Den sammanlagda budgeten har därmed ökat från 131 586 tkr 2020 till 138 767 tkr 2021. Det är en ökning på 5,5 %.

Driftnämnden kultur och skolas beslut att under pandemin omfördela interna medel till sökbara kulturstöd resulterade 2021 i en förstärkning av budgeten för kulturstöd med 3,7 miljoner. Under året har sammanlagt 8,99 miljoner fördelats, 775 tkr till arbetsstipendier, 1 282 tkr som Expressstöd, 1 198 tkr till filmprojekt, 100 tkr i efterhandsstöd för litteratur samt 5 637 tkr till kulturutvecklingsprojekt.

Den utökade budgeten för kulturstöd har medfört att en större andel av de projekt som ansöker om stöd kan beviljas stöd jämfört med 2019, från 50,7 % till 56,4 %. Det var samtidigt en minskning från det exceptionella året 2020 då en än större budgetramen gjorde att 75,1 % kunde beviljas.

Antalet ansökningar var 204 st 2021, att jämföra med 73 st 2019 och 225 st 2020. Den stora ökningen av antalet ansökningar beror främst på det stora antalet ansökningar om Expressstöd och en extrautlysning av arbetsstipendier. Arbetet med beredning och bedömning har därmed tagit mer kapacitet i anspråk 2020 och 2021.

Syftet med stödformerna är både att delegera och sprida resurser för förverkligandet av kulturplanen och att skapa förutsättningar för obundet konstnärligt skapande. Det ökade stödet har skapat förutsättningar för konstnärligt och kulturellt arbete under pandemin. Insatserna har inte kunnat kompensera de omfattande negativa konsekvenser pandemin inneburit för konstnärer, kulturföretagare och kulturorganisationer, men de har varit betydande och har bidragit till att kulturellt

och konstnärligt arbete kunnat bedrivas under pandemin utifrån de kulturpolitiska målen.

Arbetsstipendium är ett verkningsfullt sätt att ge förutsättningar för obundet konstnärligt skapande inom alla konstområden. Eftersom budget för stipendier utökades förstärkes möjligheterna till obundet konstnärligt arbete i Halland under 2021.

Under 2021 har staten fördelat ett utökad statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen för att mildra konsekvenserna av coronapandemin. Det utökade statsbidraget var 3 540 tkr och fördelades till Stiftelsen Halland läns museer 2 140 tkr, Teater Halland 1 275 tkr och Riksteatern Halland 125 tkr.

Det samlade utfallet av det kulturpolitiska arbete som genomförts utifrån det strategiska ramverket, befintlig budget och rådande förutsättningar bedöms som gott 2021.

5 Coronapandemins effekter

Pandemin har präglat situationen och lett till omställning och ändrade beteenden – stora målgrupper har inte kunnat nås, barn och unga har i särskilt stor utsträckning gått miste om kulturupplevelser.

De restriktioner som införts har drabbat kultursektorn hårt eftersom den till så stor del är beroende av fysiska publika möten och att många människor kan samlas för konserter, konsthändelser, mässor, workshoppar med mera.

Institutioner, organisationer, arrangörer, konstnärer, kulturskapare och företag inom kulturella och kreativa näringar som inte har en ägare som kan tillföra eget kapital hade en mycket svår ekonomisk situation 2021 – med 2020 års kris i bagaget. Undantaget var de institutioner och organisationer som har hög grad av offentlig medfinansiering och låg grad av egenfinansiering. Det offentliga kunde i stor utsträckning täcka deras intäktsförluster. Sektorn har sammantaget i stor utsträckning kunnat ta sig igenom året med hjälp av omfattande offentliga stödinsatser och eget kapital.

Av de institutioner som erhåller regionalt stöd inom ramen för kultursamverkansmodellen har Teater Halland, Hallands Konstmuseum och Hallands kulturhistoriska museum drabbats av uteblivna intäkter. De extra medel som fördelats inom kultursamverkansmodellen för att mildra konsekvenserna av pandemin har medfört att de regionala institutioner kunnat tilldelas krisstöd som täcker de ekonomiska förlusterna.

Statliga krisstöd har också fördelats till kultursektorn via Kulturrådet, Konstnärsnämnden, Filminstitutet och Författarförbundet under 2021. Detta har på avgörande vis stärkt överlevnadsmöjligheten för enskilda kulturaktörer och kulturföretag.

Det civila samhällets distriktsorganisationer i Halland har fått sina stöd beräknade på 2019 års nivåer och har därmed inte drabbats av att det offentliga stödet minskat. Om 2020 använts som beräkningsgrund hade det varit ett hårt slag för några av de distriktsorganisationer som för stöd enligt det regelverk förvaltningen Kultur och skola tillämpar, studieförbunden hade drabbats mycket hårt.

Nationella, regionala och kommunala insatser för att motverka pandemins negativa verkningar har inom det kulturpolitiska området förhindrat en än mer djupgående kris.

De stöd som tillhandahållits inom näringspolitiken och socialpolitiken har däremot inte nått fram till företagare med enskild firma eller med aktiebolag med låg omsättning, de utgör en stor del av den kreativa kärnan i kulturlivet som upphovspersoner eller i andra yrken som är nödvändiga för att skapa konst- och kulturarrangemang. Andra företagsformer och företag med högre omsättning har kunnat ta del av stöden och det bedöms ha motverkat ett stort antal konkurser.

Den statliga återstartsutredningens rapport Från kris till kraft. Återstart för kulturen

(SOU 2021:77) beskriver pandemins effekter och föreslår en rad insatser för att på systemnivå rätta till brister som pandemin satt ljuset på.

Myndigheten för kulturanalys (MYKA) skriver i sin rapport 2022:1 att kultursektorn har behov av förstärkt finansiering med anledning av de strukturella problem som pandemin tydliggjort. Det handlar bland annat om att säkerställa en fungerande infrastruktur för kulturutbud i hela landet och att förbättra konstnärers och kulturskapares försörjningssituation.

I syfte att främja en väl fungerande infrastruktur i hela landet bedömer MYKA att det finns anledning att överväga nationella reformer som utgörs av mer generella stöd som regioner och kommuner kan fördela utifrån de olika behov som finns på olika platser i landet. Särskild anledning att överväga mer generella insatser finns gällande utbudet riktat till barn och unga.

De två nationella rapporterna lämnar en rad förslag till regeringen som bedöms stärka kultursektorns villkor och förutsättningar.

Kultursektorns kris har i stor utsträckning uppmärksammats medialt och har bidragit till att förståelsen för kultursektorns villkor blivit mer kända bland allmänheten. Veldig många har under pandemin upplevt längtan efter kulturella upplevelser, möjligheter för skapande och lärande i studiegrupper och efter de gemenskaper som kulturlivet består av – i form av bland annat körer, bokcirklar, teatergrupper och festivaler.

Mot bakgrund av ovanstående, i förening med insikten om det påverkansarbete som görs för att splittra samhället, är det än mer motiverat än tidigare att fatta systemförändrande beslut för att skapa en mer robust kultursektor och ett mer resilient samhälle.

6 Samverkan med kommunerna

Samverkan med kommunerna har huvudsakligen genomförts utifrån de gemensamma prioriteringar som beskrivs i kulturstrategin, de åtta strategiska utvecklingsområden regionen prioriterat samt Regionbibliotekets uppdrag.

Strategiskt och taktiskt nätverk har tillsammans bedömt samarbetet som gott, men noterat behov av att se över arbetsprocessen för operativa grupper. Bibliotekschefsnätverket har vid sin utvärdering lyft fram betydelsen av de nätverk som finns för olika utvecklingsområden samt betydelsen av att Språkstart Halland översatt informationsmaterial till ett flertal språk som talas i Sverige.

De tre nämnda chefsnätverken betonar att dialog och samverkan varit värdefull för framgångsrik pandemihantering. Kommunerna lyfter även betydelsen av fortbildning och gemensam kunskapsuppbyggnad som Kultur i Halland genomfört kopplat till bland annat arbete med små barns språkutveckling, kulturarv och studieförbundens verksamhet. Dessa och ytterligare insatser, särskilt inom biblioteksområdet, har gjorts för att lägga grund för utvecklingsarbete på kommunal och regional nivå.

Utvecklingsarbetet har under året i stor utsträckning varit inriktat mot att stärka kulturens kraft i samhällsutvecklingen i interaktion med andra politikområden. De möjligheter och utmaningar som aktualiserats har stämts av i chefsnätverken men även i samband med de två kulturpolitiska samverkansträffar som genomfördes med politiker och tjänstepersoner 2021. Samverkansträffarna är viktiga för samtal om aktuella frågor, 2021 lades fokus på gestaltad livsmiljö och det analysarbete som gjorts av Myndigheten för kulturanalys kring konstnärlig frihet. Samverkansträffarna är också betydelsefulla eftersom de ger utrymme för värdkommunerna, i år Laholm och Kungsbacka, att presentera inspirerande exempel från sina verksamheter. Samverkansträffarna har en central roll för lärande och erfarenhetsutbyte.

En rad värdefulla insatser har genomförts under året som ökat samverkan för att tillsammans uppnå gemensamma mål – det gemensamma utställningstemat Mode – Yta med djup lockade trots pandemin över 110 000 besökare och lade grunden för fortsatt lust till samverkan, projektet Konstdestination Halland står inför en fortsättning i formaliserad samverkan mellan destinations- och konstutvecklare. Överenskommelsen om kultur för äldre har under året förvaltats och utvecklats av Hallands bildningsförbund och det gemensamma arbetet kring barn- och unga är inne i en utvecklingsprocess som fortsätter under 2022.

En fördjupad presentation av det utvecklingsarbete som gjorts tillsammans med kommunerna finns i Kultur och skolas årsredovisning 2021. Där beskrivs insatser och utveckling för de gemensamma prioriteringarna Stärka kulturens kraft i samhällsutvecklingen i interaktion med andra politikområden, Stärka barns och ungas möjligheter att uppleva och skapa kultur, Stärka små barns språkutveckling, Stärka möjligheterna för invånare och besökare att ta del av utbudet i hela Halland samt Utveckla Halland till en av Sveriges mest attraktiva konstregioner.

7 Professionella konstnärer och kulturskapare

Konstnärer och kulturskapares yrkesverksamhet har fortsatt påverkats negativt under det andra pandemiåret. En majoritet av alla yrkesverksamma konstnärer och kulturskapare är kombinatorer som förenar företagande, anställningar och perioder av fritt konstnärligt skapande. Det är en företagsam sektor som arbetar under otrygga och osäkra villkor, oftast med små ekonomiska marginaler och verksamhetsformer och omsättningsnivåer som inte ger dem tillgång till offentliga skyddsnet som socialförsäkringar och de stöd som under pandemin utlystes för företagare. Med tanke på den djupgående kris som 2020 innebar så är det samlat sett en hårt prövad sektor.

Professionella konstnärer och kulturskapare som är verksamma i Halland är en förutsättning för att kunna förverkliga de målsättningar som finns i kulturstrategin. Region Hallands målsättning är att utveckla och stärka stöden till professionella kulturskapare. De akuta insatser som gjorts under de två pandemiåren har inneburit ett snabbt steg i den riktningen. Insatserna har inte kunnat kompensera de omfattande negativa konsekvenser pandemin inneburit för konstnärer, kulturföretagare och kulturorganisationer, men de lägger grunden för återstartsarbetet i Halland.

Driftnämnden kultur och skolas beslut att omfördela interna medel till sökbara kulturstöd resulterade 2021 i en förstärkning med 3,7 miljoner. Syftet med stödformerna är både att delegera och sprida resurser för förverkligandet av kulturplanen och att skapa förutsättningar för obundet konstnärligt skapande. Det ökade stödet har skapat förutsättningar för konstnärligt och kulturellt arbete under pandemin.

Under första halvåret 2021 genomfördes en extern utredning av Region Hallands nuvarande kulturstöd som rekommenderade att projektstöd samlas under några gemensamma rubriker, verksamhetsstöd till professionella fria grupper och organisationer görs sökbara, bidragsprocesserna förtydligas och kommunikationen kring stöden utvecklas. Nämnden gav därefter förvaltningen i uppdrag att ta fram förslag och tidplan för uppdaterade kulturstöd. Det kommer att presenteras under första halvåret 2022.

Region Halland etablerade 2017 ett samråd för professionella kulturskapare för att tillvarata kulturskapares erfarenheter och kompetenser i arbetet med att realisera Hallands kulturplan. Samrådet förnyas varje kulturplanepериод och ett nytt samråd inledde sitt arbete 2021 med representanter för dans, bildkonst och tvärkulturella former, gestaltad livsmiljö, musikdramatik (opera, musikal), teater, musik, litteratur, film och slöjd. I mars och december samlades samrådet och gav Kultur i Halland statusuppdateringar från respektive konstfält och föreslog teman för kommande Kultur o.s.v. De samtalade även med kulturstödsutredaren om nuvarande kulturstöd för att bidra med underlag för bedömning och förslag till utveckling.

Dialogerna med samrådet ger uppdateringar från olika konstområden som är viktiga för att förvaltningen ska ha verksamhetsnära information från olika konstområden.

Det är en viktig nulägesanalys och ger information om uppfattningar och utfall av insatser som görs för att förverkliga målsättningarna i kulturstrategin. Det är ett värdefullt komplement till utredningar som görs på nationell nivå – som ofta har ett makroperspektiv på de frågor som belyses. Samrådet berömde Kultur i Hallands snabba beslut i inledningen av pandemin gällande omfördelning av ekonomiska medel till Expressstöd och utökade medel och extra utlysning för arbetsstipendium. Samrådets bedömning är att det har haft stor betydelse för många enskilda kulturskapare/aktörer – kanske till och med varit avgörande för att de skulle kunna fortsätta arbeta inom sitt konstfält.

Kultur o.s.v. är en mötesplats för alla som arbetar med konst och kultur i Halland. På grund av pandemin kunde inget Kultur o.s.v. genomföras under året. Det innebär ett brott i kontinuiteten eftersom det ska vara en återkommande mötesplats och ett forum för dialog och lärande. Planering av programmet görs utifrån förslag från samrådet för att de teman och frågor som tas upp ska ha högsta möjliga relevans för kultursektorn. En återstart av Kultur o.s.v. planeras 2022.

De halländska kulturinstitutionerna har tack vare offentlig medfinansiering drabbats i mindre utsträckning av pandemin. Samtidigt har ekonomin försvagats av att publikintäkterna minskade även 2021 till följd av anpassning till pandemirestriktioner. De regionala institutioner som är del av samverkansmodellen har fått del av det förstärkningsstöd som fördelades av Kulturrådet. Det har bidragit till att institutionerna framgångsrikt har kunnat ställa som sina verksamheter utifrån rådande situation och utvecklat digitala erbjudanden och anpassade aktiviteter. Det har gjorts många framgångsrika insatser och värdefullt lärande har genererats. Allt gick inte att ställa om, ett exempel på det är att Teater Halland behövde ställa in 113 föreställningar och 35 programaktiviteter. Kulturinstitutionernas arbete presenteras i deras respektive årsredovisningar.

Kulturinstitutionerna är viktiga arbetsplatser för konstnärer och kulturskapare men en stor majoritet av kulturskaparna är frilansande. Teater Halland arrangerade en öppen audition för skådespelare som gav arbetstillfällen för 40 skådespelare under två dagar i oktober inför arbetet med tre produktioner som genomförs 2022. Till dessa produktioner anlitas utöver skådespelare, frilansande dramatiker, regissörer, scenografer, kostymdesigners och kompositörer.

På nationell nivå har staten gjort kraftfulla kulturpolitiska insatser för att motverka pandemins negativa konsekvenser. De krisstöd som fördelades till kultursektorn har bidragit till överlevanden för ett mycket stort antal konstnärer och kulturföretag. Situationen är dock fortsatt mycket allvarlig. Konstnärsnämnden skriver i en uppföljning av 2021 ”Trots historiskt stora belopp, räcker de inte för att täcka de behov som finns. Antalet sökande till våra stipendier och bidrag har allteftersom pandemin fortsatt ökat i antal. Fler och fler står utblottade och är i behov av stöd, såväl långsiktiga insatser som direkta krisåtgärder.” Konstnärsnämnden konstaterar att arbetsmarknaden håller på att förändras för konstnärerna som i allt större omfattning blir företagare. (KN 2022/2338). Upphovsrätten är en central fråga för att säkerställa rimliga ersättningar för konstnärligt arbete. Konstnärsnämnden har i sitt regleringsbrev för 2022 fått i uppdrag att utveckla och medverka i insatser för att

främja konstnärers villkor kopplat till de digitala affärsmodeller som använder sig av konstnärligt innehåll.

I september presenterade den nationella återstartsutredningen betänkandet Från kris till kraft. Återstart för kulturen (SOU 2021:77). Utredningen lyfter fram att pandemin fått negativa effekter för kultursektorn som riskerar att kvarstå flera år framöver. Utredningen förslår utöver förstärkning av kulturstöden en rad strukturella insatser för att samverka mellan statliga myndigheter med överlappande uppdrag som berör kultursektorn – däribland att Näringsdepartementet ska bli navet i utvecklingsarbetet för kulturella och kreativa näringar och att Skolverket ska få i uppdrag att främja samarbete mellan kulturaktörer för att uppnå skolans mål. Utredningen föreslår även en förstärkning av kultursamverkansmodellen genom ökat bidrag till regional kulturverksamhet 2022 och 2023.

I november tillsattes utredningen Översynen av regelverket för sjukpenninggrundande inkomst (Dir 2021:98) som är ett viktigt steg i arbetet med att stärka konstnärers och kulturskapares villkor. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast i april 2023.

Det är viktiga insatser eftersom de nationella företagsstöden inte varit tillgängliga för personer med enskild firma eller för liten omsättning för att få stöd. Den här gruppen har också haft svårt att få del av de sociala trygghetssystemen. Detta kan förklara att Samrådet för kulturskapare värderar Region Hallands Expressstöd och arbetsstipendier så högt. De har varit värdefulla insatser för konstnärer och kulturskapare i Halland som samtidigt engagerat fler i arbetet med att förverkliga flera av kulturstrategins mål.

Pandemin har alltså lett till nationella utvecklingsinitiativ som bedöms få stor betydelse för möjligheterna för konstnärer, kulturskapare och kulturföretagare att vara yrkesverksamma och ha den trygghet som behövs när de säljer sina produkter via digitala strömningstjänster och vid föräldraskap, sjukdom eller samhällskriser som hindrar yrkesutövningen.

De utmaningar som pandemin inneburit har alltså gett lärdomar och insikter som är väsentliga för arbetet med att uppnå de mål Region Halland har inom kulturområdet. För att lyckas med vårt arbete är vi beroende av beslut både nationellt och kommunalt. Kunskapsutveckling och dialog är nycklarna till lyckad flernivåsamverkan. Regionsamverkans Sydsverige stärker Hallands röst gentemot den nationella nivån.

Året har tydligare än någonsin visat att kulturpolitiken och näringspolitiken behöver kroka arm för att potentialen i sektorn ska kunna tas till vara fullt ut. Det arbetet beskrivs vidare i avsnittet om kulturella och kreativa näringar.

8 Folkbildning och idéburna organisationer

2021 var det 100 år sedan allmän och lika rösträtt infördes för män och kvinnor. Det var ett genombrott efter årtionden av kamp för jämlika röstvillkor och kvinnors rätt att rösta.

Folkbildning och idéburen sektor har fortsatt viktiga roller och funktioner i ett demokratiskt samhälle, genom att bevara och utveckla en mångfald av frivilliga möjligheter till medskapande och lärande och som aktör i arbetet med att hantera kriser och utmaningar som samhället ställs inför. Sektorns erfarenheter och kompetenser är av avgörande betydelse i många situationer.

Coronapandemin har haft omfattande påverkan på förutsättningarna för folkbildningsarbete och idéburna organisationers verksamhet. Region Hallands insatser har prioriterat att stabilisera förutsättningarna för folkhögskolorna Katrineberg och Löftadalen samt de idéburna distriktsorganisationer som får stöd från Region Halland utifrån gällande regelverk. Det har säkrat upp den ekonomiska situationen för organisationerna och möjliggjort tid för omställning.

Folkhögskolorna har hanterat pandemin väl och övergången till digital undervisning fungerade bra. Skolorna lyckades även behålla antalet sökande. Under hösten kunde stora delar genomföras fysiskt, vilket uppskattades av både deltagare och personal. En ny idrottshall färdigställdes och invigdes på Katrineberg. Det är betydelsefullt eftersom idrott och hälsa är viktiga delar av skolans profil. Katrineberg utökade sin verksamhet genom att startade upp en filial i Hylte. Det bidrar till breddad rekrytering av deltagare.

Civilsamhället och dess idéburna organisationer har generellt drabbats hårt av pandemiåren eftersom restriktionerna omöjliggjort arrangemang som vanligtvis genererar inkomster och upprätthåller engagemang i föreningarna. Organisationer med utomhusaktiviteter har gynnats positivt medan organisationer och verksamheter med inomhusaktiviteter har ställts inför svåra utmaningar och tappat deltagare. De digitala utvecklingskliv som organisationerna tagit underlättar för föreningarna att samla medverkande för kurser, utbildningar och styrelsemöten. Hur återstarten av fysiska aktiviteter och arrangemang kommer att falla ut är ännu oklart. Har vanor och intressen förskjutits under två år? Det återstår att se. Friluftsförbundet är en av de organisationer som ökat antalet medlemmar.

Studieförbundens verksamhet i Halland omfattade 2021 ca 45% av 2019 års volym. Det är en fortsatt nedgång från 2020 då omfattningen var ca 61% jämfört med året innan. Detta ger en generell överblick över utvecklingen. För båda åren är det stora variationer mellan olika verksamhetsmått och verksamhetsformer. Antalet unika deltagare 2021 var 52 % av 2019 års siffror, det är en fortsatt nedgång från 2020 då det var 73 %. Utvecklingen behöver följas i dialog med studieförbunden.

Den Halländska Överenskommelsens arbetsgrupp har under året fört dialog om ett antal aktuella samverkansfrågor kopplade till Hallands kulturstrategi och kulturplan. Samtal och kunskapsdelning bidrar till att relevanta insatser snabbt kan göras utifrån

de behov som finns. Utifrån de behov som framkom beslutade Region Halland att tilldela extra stöd till RF-SISU Halland och Hallands parasportförbund för återstartsarbetet inom idrottsområdet 2022. Hallands bildningsförbund tilldelades extra stöd för återstartsarbetet inom folkbildningsområdet.

Studieförbundens verksamhet har uppmärksammats mycket negativt under de senaste två åren. Allvaret i situationen framgår av att regeringen inför 2021 begärde att Folkbildningsrådet skulle presentera uppföljningsåtgärder gällande studieförbunden. I april överlämnade Folkbildningsrådet rapporten Studieförbundens verksamhet: kontroll, transparens och kvalitet. Rapporten innehåller såväl förebyggande insatser som en stärkt kontroll – och ett i grunden reformerat statsbidragssystem för folkbildningen som beräknas införas 2024.

Riksrevisionen startade under året en granskning av kontroll och uppföljning av statens stöd till studieförbunden. Resultatet av granskningen kommer att presenteras i en rapport med planerad publicering i september 2022.

Felaktigheter i studieförbundens redovisningar har uppdagats i relativt liten omfattning i Halland. Förvaltningen Kultur och skola har fört återkommande dialog med studieförbundens regionala branschråd och Hallands bildningsförbund och omfördelning av medel har genomförts av studieförbunden för att justera det som behövde rättas till utifrån den granskning som Folkbildningsrådet genomfört.

Region Hallands övergripande regelverk för stöd till distriktsorganisationer kompletterades under året med ett förtydligat demokrativillkor hämtat från den statliga utredningen Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället (SOU 2019:35).

Kultur i Halland genomförde i november en halvdag om studieförbundens möjligheter och utmaningar som samlade politiker och tjänstepersoner från samtliga kommuner i Halland. Det gjordes för att lägga grunden för ett samtal om hur möjligheter ska tas till vara på bästa sätt och hur utmaningar hanteras. Arrangemanget genomfördes digitalt och föreläsningarna spelades in och tillgängliggjordes sedan under två veckor och delades då med studieförbunden i Halland.

Det utvecklingsarbete som genomförts under året bedöms ha hanterat utmaningar och lagt grunden för en omstart i Halland som fångar upp de utmaningar och möjligheter som finns.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppdrag av regeringen att följa upp hur villkoren för det civila samhället utvecklas över tid. Uppföljningen ska ske utifrån de sex principer som anges i En politik för det civila samhället (Prop. 2009/10:55). Rapporten Ännu ett år av utmaningar. Uppföljning av ideella förenings villkor 2021 konstaterar att civilsamhället drabbades hårt under pandemin: flera föreningar har påverkats negativt med bland annat tappade medlemmar, under året, som konsekvens. Särskilt föreningar som engagerar äldre personer har fått se många medlemmar lämna. Trots utmaningarna finns en fortsatt stark tro på framtiden och en majoritet bland alla föreningar tror sig ha goda

möjligheter att både bedriva och utveckla sin verksamhet de kommande åren.

Kultur i Hallands bedömning är att civilsamhällets distriktsorganisationer i Halland generellt står ekonomiskt starkt eftersom de behållit regional finansiering utifrån 2019 års verksamhetsnivåer. Distriktsorganisationerna har därmed en viktig roll att spela i återstartsarbetet för de lokalt verksamma föreningar som förlorat medlemmar och ekonomisk kapacitet.

9 Strategiska utvecklingsområden

9.1 Barns och ungas rätt till kultur

Barn och ungas rätt till kultur är ett särskilt prioriterat strategiskt utvecklingsområde i kulturstrategin, det bygger på samverkan med de halländska kommunerna och går horisontellt igenom alla Kultur i Hallands verksamhetsområden.

Barns och ungas tillgång till kultur har begränsats både i skolan och på fritiden. För att kunna genomföra bokade kulturprogram utifrån rådande pandemirestriktioner tvingades kommunerna begränsa publikantalet, genomföra program utomhus och ställa om till digitala varianter. Antalet barn och unga, mellan 2 och 18 år, som fick del av det regionalt subventionerade kulturprogrammet 2021 halverades jämfört med 2019. Under året har det blivit än tydligare att samverkan mellan politikområden är en förutsättning för att barn och ungas rätt till kultur ska kunna tillgodoses på ett likvärdigt sätt.

För att möta behov, utmaningar och olika förutsättningar har regionen och kommunerna tillsammans sett över det regionala subventionssystemet. En operativ grupp tillsattes 2020, 2021 fick gruppen i uppdrag att ta fram förslag på en regionövergripande modell med syfte att skapa en mer likvärdig tillgång till kultur för barn och unga i hela Halland. Målet är en modell som både omfattar alla konstformer och i högre grad än idag når barn och unga i alla kommuner. Presentationer och avstämningar har gjorts för Taktiskt- och Strategiskt nätverk kultur samt Strategiskt nätverk utbildning. Arbetsprocessen fortsätter 2022. Oavsett vad resultatet blir så har arbetet i den operativa gruppen satt ljuset på barns och ungas rätt till kultur. Processen och samtalen har varit viktiga för en djupare förståelse för området. En utmaning är hur kultur och skola ska närma sig varandra så att kultur i skolan blir en efterfrågad del av skolverksamheten.

För att stärka samverkan mellan aktörer som riktar sig till gymnasiet har Kultur i Halland samlat representanter från Riksteatern Halland, Teater Halland, Hallands kulturhistoriska museum, Hallands konstmuseum, Musik Hallandia, Rum för dans och Kultur i Halland - barn och unga. En gemensam digital hälsning ska tas fram för att beskriva hur det går till att boka kulturprogram till gymnasier. Under året har insatser även gjorts för att utveckla samverkan med kulturskolorna i Halland.

Under året har värdefulla nya kontaktytor skapats för att barn och unga med särskilda behov ska få del av det subventionerade kulturutbudet. Projektgruppen Aktiviteter för barn och unga i behov av särskilt stöd tillsattes 2020 med representanter från Region Halland (Hälso- och sjukvården, Regionkontoret, Kultur i Halland), de halländska kommunerna, RF-SISU Halland och föreningslivet. Arbetet har varit av stort värde för att få kunskap om arbetssätt och strukturer gällande målgruppen. Våren 2021 bjöds projektledarna från Regionkontoret in till ett möte med Kultur i Hallands områdesövergripande grupp med fokus på barn och unga (BUH-gruppen), det resulterade i skapandet av nätverket Kultur för välmående och psykisk hälsa som samlar representanter från kommuner och Kultur i Halland. Intresset för kulturaktiviteter är stort och samarbeten har inletts inom bland annat musik, litteratur

och slöjd. Planen är att formalisera nätverket och bjuda in representanter från fler konstområden och fler kommuner.

I återstartsutredningen *Från kris till kraft. Återstart för kulturen* (SOU 2021:77) framhålls att pandemin har synliggjort brister i utbytet mellan kultursektorn och skolan. Från kulturpolitikens perspektiv är skolan den enda arena där det är möjligt att nå barn och unga oavsett bakgrund. Kultur i skolan är därför nödvändigt för att säkerställa alla barns rätt till kultur i enlighet med barnkonventionen. Utredningen förslår att Skolverket får ett tydligare uppdrag att främja utbytet mellan skolan och kultursektorn.

I slutet på året arrangerades ett kreativt internat som samlade bibliotekarier från kommunerna och Kultur i Hallands områdesövergripande grupp med fokus på barn och unga (BUH-gruppen). Utgångspunkten var att lyfta frågor om breddat deltagande och hur vi tillsammans kan jobba med familjer i utsatta områden. Inför 2022 planeras ett internat som även kommunala kultursamordnarna bjuds in för ytterligare stärka samverkan mellan kommunerna och regionen.

9.2 Breddat deltagande i kulturlivet

Under året har det blivit tydligt hur omfattande begreppet ”breddat deltagande” är, och det finns behov av att avgränsa, strukturera och tydliggöra i vilken betydelse begreppet används i olika sammanhang. Av den anledningen har en inventering av vilka åtgärder som redan vidtas genomförts internt på Kultur i Halland. En långsiktig kompetensutveckling har påbörjats, där de olika aspekterna kommer att belysas.

Vad som gjorts under 2021 framkommer i olika delar i denna rapport, inte minst i beskrivningen av de olika verksamhetsområdena. Det handlar om att verksamheterna definierar grupper som har sämre förutsättningar att ta del av ett kulturutbud, och skapar riktade insatser mot dessa. Det handlar också om att bygga samverkansstrukturer.

I fördelningen av projektmedel ses en positiv trend att fler projekt tar sin plats utanför de stora orterna. Däremot representerar de utövande konstnärer som söker projektmedel en homogen och enhetlig grupp, om man ser till olika bakgrundsfaktorer.

Kulturverksamheterna kan göra mycket, men det är också tydligt att andra samhällsaktörer behövs för att nå målet om ett breddat deltagande i kulturlivet.

9.3 Digital kulturutveckling

Samhällets digitalisering förändrar våra liv på många sätt och utvecklingen tenderar att gå allt fortare. Digitalisering påverkar i högsta grad även kulturområdet och skapar nya möjligheter och förutsättningar, men också utmaningar. Kulturområdet påverkas på en rad olika sätt, när det gäller alltifrån hur kultur kan upplevas och skapas, till hur kulturskapare försörjer sig, hur vi säkerställer att alla har samma tillgänglighet till kultur och hur helt nya målgrupper kan nås. Pandemiåren har dessutom förändrat landskapet radikalt, där nya digitala och hybridmodeller för kulturområdet har utvecklats i rekordfart.

Hur kan Kultur i Halland leda arbetet med och vara uppdaterade på digitala verktyg, arbetsmetoder och teknik, på delningsmöjligheter och framställning av digital kultur? För det arbetet behövs kännedom om vad kulturaktörer, kulturkonsumenter och anställda i Kultur Halland vill när det kommer till den digitala utvecklingen. Vad behöver de? Vad önskar de?

Under hösten 2021 påbörjades därför en process tillsammans med en extern utredare med intervjuer, workshops och omvärldsbevakning för att ringa in önskemål och nödvändig utveckling vad gäller digitalisering för kulturen i Halland. I processen deltog representanter från kommuner, institutioner, konstnärer, akademi, Region Halland med flera.

En rapport med förslag till utvecklingsstrategiska val presenteras i mars 2022, och kommer att ha stor betydelse för det fortsatta utvecklingsarbetet.

9.4 Fristadskonstnär

Region Halland har i samarbete med Falkenbergs kommun och Artist Protection Fund (APF) sedan hösten 2020 varit värdar för en filmskapare från Afghanistan. Fristäder är en internationell insats för att stödja förföljda konstnärer som inte kan utöva sin konst i det egna hemlandet. I Sverige finns sedan tidigare 25 fristäder. Under 2022 avslutas och utvärderas Hallands första period som konstnärlig fristad.

Mycket av det som en fristadskonstnär ska erbjudas har på grund av pandemin bara kunnat genomföras i mindre omfattning - att erbjuda en arbetsplats där personen blir del av ett arbetslag och får en hemmahörighet och möjligheter att synas som konstnär vid olika arrangemang. Fristadskonstnären har trots allt kunna fortsätta med att skapa film, om än i mindre format, och hans filmer har visats i en del sammanhang.

9.5 Kultur och hälsa

Arbetet med att ta fram en modell för kulturaktiviteter som stöd för personer i rehabilitering i samarbete med kommunerna har genomförts av Hallands bildningsförbund i samverkan med Kultur i Halland.

En pilot som har kunnat genomföras tillsammans med Laholms kommun, det gav värdefulla nya erfarenheter eftersom kommunen vidgade målgruppen för kulturunderstödd rehabilitering (KUR). I originalversionen talar man om personer med långvarig sjukskrivning, personer långt ifrån arbetsmarknaden, lättare psykiska ohälsa. I Laholm prövade vi att nå ungdomar som varken går i gymnasiet eller arbetar och som därför omfattas av kommunens aktivitetsansvar. Utfallet har varit lyckosamt och Laholms kommun önskar fortsätta arbeta med den nya arbetsmodellen.

En lärdom är att det krävs samverkan mellan olika enheter för att nå framgång i arbetet med KUR. Kommun och region behöver samordna enheter som arbetar med kultur, arbetsmarknad, socialbidrag och vård eftersom målgruppen är gemensam. Samtal och samordning behöver ske mellan berörda enheter. Laholms kommun har haft exemplariskt välfungerande intern samordning. Kultur i Halland har däremot svårt att hitta in i Region Hallands vårdstruktur.

Det större arbetet att föra ut idén till kommunerna och andra aktörer har fått skjutas fram på grund av pandemin, en konferensdag är planerad i Laholm våren 2022.

Etablerad samverkan pågår sedan 2016 genom överenskommelser mellan region och kommuner gällande kultur för äldre. Hallands bildningsförbund har under året fortsatt sitt arbete med att samordna, främja, utveckla och förmedla kultur av hög kvalitet till äldreomsorg, handikappomsorg och föreningsliv. Jämfört med pandemiåret 2020 ökade antalet fysiska bokningar, men hamnade fortfarande på ungefär halva volymen jämfört med innan pandemin. Under året har den YouTube-kanal, som etablerades 2020, Kultur för livet - halländsk seniorkultur online, utvecklats och flera välproducerade program har publicerats där under året, bland annat i samarbete med Musik i Halland. Humor, musik och hopp spreds via en egenproducerad julkalender. Förutom julkalenderns program finns nu på kanalen totalt 36 program, med cirka 75 artister som har ett stort antal visningar. Detta får sammanfatta den hybridverklighet som etablerats för dem som har svårt att ta sig till kulturupplevelser. Satsningen på Kultur för äldre är huvudsakligen ett sätt att tillgodose allas rätt till kultur, men det står också klart att kulturaktiviteter har en positiv inverkan på hälsan.

Det görs även utmärkta insatser inom biblioteksverksamheten. Regionbiblioteket anordnar Psyklyftet och instagramkontot Bokakuten tillsammans med folkbiblioteken. Kultur i Halland gör även insatser som på olika sätt knyter an till området - till exempel projektet Flyga drake. Någon sammanhållen struktur för arbetet med kultur och hälsa finns ännu inte.

9.6 Kultur och samhällsbyggnad

Sedan 2018 har Sverige en nationell politik för området gestaltad livsmiljö som lyfter fram att arkitektur, form, design och konst ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Politikområdet har en tydlig koppling till regionalt utvecklingsarbete.

Befolkningen växer i Halland, vilket medför behov av nya bostäder och samhällsviktig service. Området gestaltad livsmiljö beskrivs i kulturstrategin i kapitlet kultur och samhällsbyggnad och målsättningarna ligger i linje med utvecklingsstrategin Halland – bästa livsplatsen 2035 och Hallands strategi för hållbar tillväxt 2021–2028.

Området gestaltad livsmiljö är komplext och kräver nya samarbetsformer över förvaltnings- och områdesgränser.

Under 2021 har en operativ grupp etablerats för samverkan mellan de halländska kommunerna och regionen. Gruppen har samlat representanter från kulturområdet som ökat sina kunskaper om området gestaltad livsmiljö. En slutsats är att det behöver tillföras en regional projektledare för arbetet med kultur och samhällsbyggnad som har områdesövergripande kompetenser. En

rekryteringsprocess planeras i samverkan med regional utveckling under 2022. Projektledaren kommer att arbeta med placering på Kultur i Halland. Den operativa grupp som inledde arbetet 2021 behöver därefter kompletteras med kommunala och regionala tjänstepersoner inom samhällsbyggnad och andra berörda förvaltningar.

9.7 Kulturella och kreativa näringar

Det interregionala samarbetet inom regionsamverkan Sydsverige har under året formaliserats och övergått från att vara ett informellt nätverk för erfarenhetsutbyte och samordning till att vara en beredningsgrupp med uppdrag från Regionsamverkan Sydsverige (RSS).

Sektorn kulturella och kreativa näringar har i hög grad uppmärksammats under pandemin då aktörerna inom fältet varit särskilt utsatta för pandemins konsekvenser. Regeringen tog under året initiativ till en ny strategi för KKN-sektorn. RSS har bidragit med inspel till den kommande nationella strategin. Den ökade uppmärksamheten på sektorn föranledde att ett nationellt nätverk bildades för att dela erfarenheter och kompetens på området. Sammantaget kan områdets utveckling under 2021 beskrivas som etablering och ökad angelägenhet.

Tillsammans med medarbetare på regional utveckling har KKN-statistiken uppdaterats och förmedlats till kommuner samt inom Regionsamverkan Sydsverige. Frågan om definitioner och avgränsningar har behandlats i KKN-nätverket eftersom olika praxis försvårat jämförbarheten.

Inom regionsamverkan Sydsverige genomfördes en kunskapsdag för regionala och kommunala intressenter under rubriken Offentliga insatser för utveckling av kulturella och kreativa näringar - från politiskt beslut till implementering. Två centrala frågor var:

- Hur viktiga är kartläggningar av KKN för regionens/kommunens arbete?
- Hur identifieras och utvecklas de passande stödinsatserna från offentlig sida?

Efter kunskapsdagen arrangerades ett möte med de halländska kommunala representanterna för att samtala om vilka erfarenheter som är av särskild betydelse för en halländsk kontext. I Kungsbacka har ett KKN-forum etablerats och det fungerar även som en möjlighet att nå ut med information om regionala satsningar inom området.

I det nationella nätverket genomfördes också en digital kunskapsdag där arbetet med den nya strategin Kreativa Sverige presenterades och diskuterades.

Deltagande i Arbetsförmedlingen Kultur Medias branschråd har också bidragit till kunskapsbyggnad och omvärldsbevakning. Under året har Kultur i Halland medverkat i branschråden för Film samt Bild och form.

KKN-arbetet berör samtliga konstområden och därmed samtliga avdelningar och beredningsgrupper inom RSS. Tät dialog har förts med beredningsgruppen Film i arbetet med att ta fram förslag till en interregional audiovisuell strategi för

Regionsamverkan Sydsverige. Strategin har till syfte att definiera en gemensam väg för att utveckla Sydsveriges position och stärka kapaciteten för ökad audiovisuell produktion.

Kultur i Hallands har genom projekt och verksamheter arbetat med KKN-utveckling under året: de största satsningarna har varit ViaKUB Halland (Visuella InnovationsArenor för Kultur, Utbildning och Besöksnäring) samt etableringen av en halländsk SPOK-hub (Samtida produktion och konsumtion). ViaKUB har erbjudit halländska små och medelstora företag möjligheten att utveckla sin verksamhet med hjälp av ny teknik till stöd för innovation och förnyelse. SPOK Halland erbjuder matchmaking mellan designers, formgivare och småskalig tillverkningsindustri i syfte att stimulera lokal produktion och produktutveckling. Båda dessa verksamheter beskrivs på annan plats i rapporten.

Det har varit en utmaning att hitta ett gemensamt språk och finna vägar för samverkan mellan områden med olika målformuleringar - och etablera samverkan mellan de politikområdena som berörs, näringslivsutveckling och kultur. Därför är det av vikt att ägna tid åt att beskriva de olika intressen och perspektiv som sektorn berörs av.

Det har varit framgångsrikt att kanalisera erfarenhetsutbyte och kompetensuppbyggnad till samarbetet inom Regionsamverkan Sydsverige. Det är ett välfungerande och generöst samarbete som skapar mervärde för alla deltagande regioner och möjliggör ett starkare KKN arbete i Region Halland.

9.8 Samverkan med omvärlden

I Halland finns flera verksamheter som är del av interregional, nationell och internationell samverkan.

Regionen har utvecklats till en ledande region för konstnärliga residens, där såväl institutioner som fria kulturutövare är aktiva. Kultur i Halland har varit en av de drivande parterna i att nätverket SWAN – Swedish Artist Residency Network – bildades 2021.

Utförligare beskrivningar av genomförda residens 2021 beskrivs för flera av verksamhetsområdena i denna rapport. Där beskrivs också de olika kulturområdenas specifika nationella och internationella nätverk. För många av områdena beskrivs också det arbete som genomförs inom ramen för Regionsamverkan Sydsverige (RSS).

Inom RSS finns beredningsgrupper för dans, kulturella och kreativa näringar (KKN), bild och form, bibliotek, litteratur, filmkulturell verksamhet och hemslöjd. Beredningsgrupperna arbetar med uppdrag utifrån positionspaperet för kultur. Organiseringen med beredningsgrupp/konstform har inneburit att regionerna riktat om ekonomiska och personella resurser i syfte att stärka den interregionala samverkan med invånarnas bästa för ögonen. Det innebär att utvecklingsinsatserna framgångsrikt är integrerade i den löpande verksamheten, både inom respektive region och berörd regional kulturverksamhet. En stor del av utvecklingsinsatserna sker inom befintlig ram, andra delar i stukturbygget är mer resurskrävande och därför

har RSS sökt och erhållit utvecklingsmedel från Kulturrådet för att kunna genomföra detta. Samarbetet med den nationella nivån spelar en central roll då kulturutskottets utvecklingsarbete med beredningsgrupperna även bidrar till att uppnå den nationella kulturpolitiska målen.

En central del i RSS-arbetet är kommunikation och påverkansarbete kring Sydsverige som ”en stark region med möjlighet att göra skillnad”. Kulturutskottet har under 2021 haft dialog med bland andra kulturministern samt ordförande i riksdagens kulturutskott. I dialog med kulturministern har bland annat framförts synpunkter kring samverkansmodellen där utskottet betonar vikten av utökad flernivåsamverkan i enlighet med kultursamverkansmodellens grundläggande principer och adekvat finansiering av modellen för att nå den nationella målen och säkerställa kultur i hela landet.

Utan RSS hade Region Hallands möjligheter att delta i och påverka den nationella nivån varit betydligt mindre. Under mandatperioden har Halland ordförandeposten i kulturutskottet.

10 Verksamhetsområden

10.1 Art Inside Out

Art Inside Out bjuder in konstnärer från hela världen för att arbeta på en plats i Halland under tre månader. Under andra halvåret kunde tre residensproduktioner genomföras: Störningar i utopin, kvarglömda platser i Falkenbergs kommun samt Andra koreografier nya rum, utifrån begreppet kritisk turism i Kungsbacka och Halmstad. Nio konstnärer från olika konstnärliga discipliner deltog.

Delar av Art Inside Outs (AIO) verksamhet har påverkats av pandemin. Konstnären Paribartana Mohanty, beviljades inte visum/inresetillstånd till Sverige, men genom samarbete med den svensk-brasilianske konstnären Kjell Caminha kunde Mohanty delta digitalt på distans från sin studio i New Delhi. Samtliga residensprocesser påbörjades digitalt vilket haft goda effekter för såväl relationsbyggande som förberedelser inför att konstnärerna skulle anlända. Mycket var därför redan väl förberett när konstnärerna kom på plats.

Beroende på var i Halland residensen genomförs, den tematiska ingången och de medverkande konstnärernas metoder och intressen strävar Art Inside Out efter att skapa unika och plats specifika situationer där de gästande konstnärerna, lokala sammanhang och människor träffas som publik, deltagare och/eller medskapare. För att bygga grunden för att sådana möten ska kunna uppstå inleds residensen med en researchperiod där konstnärerna genom samtal med människor och besök i arkiv och diverse platser får möjlighet att lära känna platserna, deras historiska nyanser och förutsättningar. Därefter följer en produktionsfas där konstnärerna arbetar friare med tematik, lokal anknytning, specifika platser och konstnärliga riktningar. Slutligen avslutas residensen med en presentationsperiod där de konstnärliga processerna öppnas upp för publika möten – publika aktiviteter genomförs löpande under residensen men publika möten får ett särskilt fokus under de avslutande veckorna. Process- och konstnärligt stöd är genom hela perioden kontinuerligt närvarande och ser olika ut i de respektive kommunerna. Modellen fungerar bra och uppskattas av såväl gästande konstnärer som samverkande kommuner.

AIO skapar vanligtvis särskilda insatser för barn och unga i samverkan med kommunerna. Under pandemin har detta arbete blivit lidande. Framför allt har satsningen Ung redaktion påverkats av pandemin och till stora delar uteblivit. Visst arbete med och för barn har genomförts.

I Kungsbacka kunde samarbete genomföras med Varlaskolan och en grupp ungdomar som aktivt följde residensset och tillät konstnärernas metod och förhållningssätt att influera deras ordinarie skolarbete inom bild- och musikämnen. Att låta residensset löpa parallellt med kursplanen visade sig vara ett bra och uppskattat format som inte tillförde några extra moment till elevernas studiebörd men bidrog till att ge perspektiv och inspiration till deras arbeten. Det samarbetet möjliggjordes av en engagerad bildlärare som såg och var villig att öppna dörrarna in till studieplan och obligatoriska kursmål.

I Falkenberg arbetade baucircus med en grupp barn från Sloalyckan. Initialt som ett sätt att få kontakt även med deras föräldrar men samtidigt för att fånga upp och materialisera barnens egna idéer om sin närmiljö. Teckningar och skisser blev på det sättet till små figurer som de tillsammans installerade runt om Gruebäcken. Till den temporära designstationen vid Gruebäcken anslöt också ett fyrtiotal elever från designutbildningen vid HDK-Valand för att tillsammans med baucircus bygga en bro.

För framtiden kommer AIO att delvis behöva tänka om vad gäller barn och ungdomsperspektivet. Urvalet av konstnärer och den slutgiltiga planeringen av residensvistelsen är inte färdig när förfrågan om samarbete behöver ställas. Arbetet med Varlaskolan kan vara en modell att utgå ifrån för att komma till rätta med problematiken.

Under flera år har samverkan genomförts med Centrum för kritiska kulturarvsstudier vid Göteborgs Universitet, samarbetet hjälper AIO att koppla gästande konstnärer till aktuell forskning. Ett samarbete med HDK har utvecklats kring design och gestaltad livsmiljö främst under residenset i Falkenberg. Ett samarbete som fortsätter under 2022 inför residens 2023 i Falkenberg.

AIOs digitala format AIO Journal (artinsideout.se) har fungerat väl under pandemin. AIO Journal är ett digitalt magasin som utkommer med ett nummer per residens. Magasinet blandar text, rörlig bild, ljud och andra berättarstilar och residensen går på så sätt att följa via dator, läsplatta eller mobil. Inför residensen publiceras presentationer av konstnärer, plats och tematik. Under och efter residensen fylls AIO Journal på med material från konstnärernas processer och arbeten. Under 2021 producerades AIO Journal #10 *Störningar i utopin, kvarglömde platser* Falkenbergs kommun samt #11-12 *Andra koreografier nya rum, utifrån begreppet kritisk turism* Kungsbacka och Halmstad.

AIO Magasin är ett tryckt magasin som återanvänder materialet från AIO Journal och publicerar innehållet på papper. AIO Magasin utkommer med ett nummer per residens och distribueras till de halländska biblioteken samt kulturinstitutioner i Sverige och Norden. Under 2021 producerades AIO Magasin #10 *Störningar i utopin, kvarglömde platser* Falkenbergs kommun samt #11-12 *Andra koreografier nya rum, utifrån begreppet kritisk turism* Kungsbacka och Halmstad. AIO Magasin innehåller QR-koder vilket möjliggör integrerade text-, video- och ljudupplevelser.

AIO har under året haft värdskapet och varit en drivande kraft i arbetet med SWAN (Sweden Artist in Residency Network). Nätverket bildades 2020 och fick sitt namn under 2021. Ett syfte är att lyfta fram residensverksamheternas roll i arbetet med att vitalisera det svenska kulturlivet genom lokalt förankrade konstnärliga utbyten. 2021 gjordes en ansökan till Kulturrådet tillsammans med Resurscentrum för konst i Norrbotten och BAC på Gotland som beviljades treårigt stöd för ambulerande nätverksträffar. Den digitala utbildning som Statens Konstråd genomförde i medskapande processledning med nya metoder och lärande kring digitala möten hade stor betydelse för arbetet och för att utveckla digital kompetens för samverkansprocesser.

Under pandemiåren har AIO utöver begränsningar och svårigheter också blivit varse de mindre formatens styrkor. Det har med justeringar, digitala förberedelser och andra försiktighetsåtgärder varit möjligt att genomföra samtliga inplanerade residensproduktioner.

Den som vill ha fördjupad kunskap om verksamheten och de konstnärliga processer som pågått hänvisas till Art Inside Outs verksamhetsberättelse.

10.2 Biblioteksverksamhet

Folkbibliotekens förmåga till snabb anpassning har återigen bevisats under pandemin. När biblioteken behövde stängas för besök återupptäcktes Bokenkommer som blev mycket efterfrågad. Programverksamheten gjordes digital och bibliotekens aktivitet i digitala kanaler ökade. Informationsfrågor besvarades, litteraturcirklar hölls. Samtidigt aktualiserades debatten kring bibliotekens roll i kris och krig som en del av totalförsvaret. Regionbiblioteket och litteratutvecklingen var en del i denna utveckling och nya arbetsmetoder utvecklades såsom Shared reading digitalt. Folkbiblioteken efterfrågade snabb omvärldsbevakning vilket regionbiblioteket åtog sig, under vissa tid med daglig uppdatering via e-post. Bibliotekschefsnätverket höll veckomöten; erfarenhetsutbyte och information från nationella nätverk var också av stor betydelse för den utveckling biblioteken genomgick.

Bibliotekschefsnätverket har identifierat en styrka i den tydliga struktur som samarbetet mellan region och kommun har, en struktur som funnits sedan 1950-talet. Arbetet sker i nätverk som arbetar dels på bibliotekschefsnätverkets uppdrag, dels utifrån egna initiativ utifrån den expertkunskap som finns.

Under året har biblioteksverksamheten identifierat att samverkan med Länsstyrelsen behöver utvecklas. Länsstyrelsen, regionbiblioteket och folkbiblioteken arbetar alla med överlappande uppdrag utifrån demokratins centrala frågor, breddat deltagande, valdeltagande och värnandet av demokratiskt beslutade fri- och rättigheter. Bibliotekens aktualiserade roll i totalförsvaret kommer att öka behovet av samordning eftersom området är nationellt prioriterat.

Ett nätverk har under året skapats för arbetet för nationella minoriteter. Nätverket genomförde utbildningen Bibblan funkar för att höja kompetensen gällande bemötande av barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt hur information kan göras mer tillgänglig och målgruppen kan nås. Språkstart Halland har översatt sina broschyrer till minoritetsspråken. Tillsammans med andra utvecklare på Kultur i Halland genomfördes också ett internat med tema breddat deltagande för bibliotekspersonal och utvecklare på Kultur i Halland. Insatserna har gjorts utifrån uppdraget att utveckla metoder och höja kunskapsnivån för arbetet med bibliotekslagens prioriterade grupper.

Ett flertal kunskapsdagar har genomförts för att stärka kompetenser som är viktiga för arbetet med barns och ungas rätt till läsglädje och ett eget språk: Små barn i en digital värld, TAKK-fortbildning (teckenspråk), Digitala medier för barn och unga,

Läsa för integration samt den årligen återkommande kunskapsdelningen Bokpratsstafetten. Flera aktiviteter inom små barns läsutveckling har genomförts. Dessa redovisas utförligt i Årsrapport för Kultur och skola 2021.

Att utveckla bibliotekens roll i det demokratiska samhället hänger intimt samman med att inventera och analysera om biblioteken är tillgängliga för alla. En genomlysning av det halländska bibliotekslandskapet för att hitta samarbetsvinster som gynnar hallänningen har inletts med en inventering av vilka digitala tjänster som tillhandahålls och till vilken kostnad. En kartläggning av var biblioteksverksamhet finns och hur långt invånarna har till sitt närmsta bibliotek har också påbörjats. Inom detta arbetsområde diskuteras även vilket inflytande biblioteksanvändarna har. En utvecklingsresa har påbörjats via metoder som maktordningsbegreppet och UX (User Experience). Arbetet med att hitta metoder för folkbiblioteken att öka valdeltagande har också påbörjats.

Omfattande arbete med kompetensutveckling har genomförts för att höja den digitala kompetensen och minska det digitala gapet - passande nog oftast digitalt och ofta i samverkan med andra regioner: föreläsning och workshop om medie- och informationskunnighet, studiecirkel om Internet på folkbibliotek, föreläsning om Textäventyret, digitalt skapande för barn, föreläsning och workshop om digital hjälp på bibliotek och kursen Upptäck UX . De kompetenshöjande insatserna gynnas av samverkan nationellt och med andra regionbibliotek. Regionbibliotekets digitala utvecklare har tillsammans med Västra Götaland och Sörmland bidragit till den nationella samverkan bland annat genom att skapat en kurs för Digiteket om Internet på folkbibliotek.

Regionbiblioteket lyfter avslutningsvis behovet av att fokusera på bibliotekens roll i krig och kris, bland annat genom att ingå i Svensk biblioteksförnings arbetsgrupp Totalförsvaret, där bland andra MSB – Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Förvarshögskolan och Försvaret ingår. Bibliotekens roll och plats i lokalsamhället är fortsatt av största betydelse som en av demokratins grundpelare.

10.3 Bild och form

Handlingsplanen för Attraktiv konstregion har varit ledstjärna för samverkan mellan kommuner och region och de gemensamma satsningar som gjorts utifrån målsättningarna för bild- och formområdet. Med resurscentrum Konst i Halland som samordnare för regionens omfattande nätverkssamarbete mellan kommunala och regionala konstinstitutioner, har samverkan stärkts under året och bland annat omfattat två större projekt: ett samordnat utställningstema och destinationsutvecklingsarbete inom ett tvåårigt projekt under ledning av Visit Halland.

Temat mode utforskades i det gemensamma projektet *Mode: Yta med djup – Halland 2021*, genom utställningar på tretton platser under olika utställningsperioder. Utställarna utgick från sina respektive uppdrag och olika specialkompetenser, men relaterade till det övergripande temat. Medverkande institutioner var Teckningsmuseet i Laholm, Konsthallen Hishult, Halmstads konsthall, Hallands

Konstmuseum, Friluftsmuseet Hallandsgården, Rian designmuseum, Falkenbergs Hembygdsmuseum, Unnaryds Bonadsmuseum, Hallands kulturhistoriska museum, Varbergs konsthall, Galleri Hamnmagasinet, Kungsbacka konsthall och Tjolöholms Slott. Såväl marknadsföring som programverksamhet har planerats gemensamt. Programmet har bland annat innehållit en digital inspirationsdag och en föreläsningsserie. Konst i Hallands konstpedagogiska resurs Konstexpressen anlidade tre halländska konstnärer (Jennie Blomkvist, Lotta Malmsten och Ninia Sverdrup) för att utforma tre workshoppar för barn och unga som kunde användas i modeutställningarna. Gymnasieskolor har erbjudits paketresor som ett sätt att komplettera utställningarna och bredda målgrupperna.

Utställningarna har trots tidvis strikta pandemirestriktioner, haft höga besöksantal och lockat en delvis ny publik. Detta kan förutom ”hemestereffekten” och genomslagskraften i den gemensamma tematiken också ha sin förklaring i att konstinstitutionerna börjat prata om varandra och lyfta varandra som besöksmål. Under pandemin har det blivit än tydligare hur viktig samverkan och den kollegiala sammanhållningen är för verksamheternas utveckling. Också möjligheten att ställa om till digitala kanaler både vad gäller arbetssätt och förmedling har varit avgörande för projektets genomförande under pandemin.

Visit Halland påbörjade under året det 15 månader långa projektet *Konstdestination Halland – samverkansprojekt med konsten som reseanledning*, med syfte att tillvarata Hallands konsttillgångar och utveckla dem till än mer attraktiva besöksdestinationer. Under året genomförde Visit Halland träffar med de regionala och kommunala konstinstitutionerna. Samtliga kommuner medverkade i projektet med representanter från utställningsverksamhet och offentlig konst, samt representanter från destinationsenheter. I styrgruppen medverkade Kultur i Halland och Konst i Halland.

I samarbete med Teckningsmuseet i Laholm genomförde Konst i Halland under hösten 2021 ett residens med den kanadensiska konstnärssduon Matt Shane, som var på plats i Halland under drygt två veckor och Jim Holyoak som deltog digitalt. Residenset som bidrar till att stärka internationella kontakter och samarbeten utmynnade i utställningen *Walloways*. Program hölls både på plats och digitalt, bland annat arrangerades två tecknarpartyn med residenskonstnärerna som vände sig till konstnärer, internationella och halländska, pedagoger samt konstelever från Löftadalen och Hallands konstskola.

Konst i Halland utlyste under året två vistelsestipendier för konstnärer med halländsk anknytning – ett tvåveckors-stipendium till Ricklundgården i Saxnäs i Vilhelmina kommun, som tilldelades Sofie Karlsson, och ett treveckors-stipendium till Århus och Viborg i Danmark som tilldelades Susanne Westerberg. Vistelsestipendiet till Danmark genomfördes i september som ett utbytesprogram med Aarhus Billedkunstcenter (Aabkc), som under samma tid skickade den danska fotokonstnären Christel Pilkær Thomsen till Halland, med Konstnärernas Kollektivverkstad Varberg som konstnärlig bas. En erfarenhet från arbetet med utbyten är att långsiktiga och hållbara kontakter skapas som också främjar kunskapsutbyte och lärande mellan residensorganisationerna.

Bild- och formkonstnärer i Halland gavs under året tillgång till kvalitativ kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte genom konstnärsträffar som arrangerades av Konst i Halland. Vårens fyra konstnärsträffar genomfördes som digitala besök hos de residenskonstnärer som arbetat i Halland inom ramen för Konst i Hallands och kommunernas gemensamma residens. Besök gjordes i Finland (Miia Kettunen), Japan (Naomi Okubo), Taiwan (Hang Li) och Frankrike (Pascal Lemoine). Konstnärsträffarna gav en unik inblick i de tidigare residenskonstnärernas skapandeprocess och pågående arbete. Under hösten genomfördes två träffar; ett *Drawing party* på Teckningsmuseet i Laholm i samband med konstnärerna Matt Shane och Jim Holyoaks residens och en träff - *Teckna rörelse*, i samarbete med Rum för Dans utifrån Kenneth Kvarnströms pågående koreografiska arbete.

Beredningsgruppen för bild och form inom Regionsamverkan Sydsverige (RSS) fortsatte under 2021 att arbeta utifrån utvecklingsområdena kunskapsuppbyggnad och kunskapsutbyte samt växelverkan mellan stad och landsbygd. Att stödja konstnärer och konstnärsdrivna initiativ har varit särskilt viktigt under pandemitiden. För att stimulera och utveckla residensprogram inom bild och formområdet inleddes en satsning för att stärka fortbildning och nätverkande med bild- och formresidens som primär målgrupp. Genom en utlysning utsågs en arbetsgrupp med representanter från tre Sydsvenska residensverksamheter; Harp Art Lab/ Region Halland, Ifö center/ Region Skåne och The Mirror Institution/ Region Kalmar län, som fick i uppdrag att ta fram en digital kunskapsserie som sänds under våren 2022. I uppdraget ingick även att identifiera utvecklingsområden och föreslå framtida insatser som kan stärka residensverksamheterna i Sydsverige.

Bästa biennalen är en biennial för barns och ungas möte med samtida konst som arrangerats i Region Skåne sedan 2013 och har Ystad konstmuseum som bas. Under 2021 samordnade RSS bild- och formgrupp en uppväxling av Bästa Biennalen så den skulle omfatta alla Sydsveriges sex regioner. 83 arrangörer medverkade, varav 9 i samtliga halländska kommuner. För regional samordning stod Konst i Halland. Bästa Biennalen handlar om att skapa tillgängliga och inkluderande konstverk för alla åldrar och synliggöra professionell konst för barn och unga. Biennalen ger konstnärer uppdrag samtidigt som den stärker olika aktörer i arrangörskap och kvalitetssäkrar professionalitet. Att medverka i biennalen innebar för en del arrangörer en möjlighet att prova nya sätt att arbeta konstpedagogiskt. I det regionöverskridande samarbetet skapades värdefulla mötesplatser för såväl fria aktörer som konstpedagogiska nätverk.

RSS-arbetet med konstkritik inom bild och formområde fokuserades under 2021 dels på breddat deltagande - hur nya forum och former för visningar, samtal och publiceringar kan utvecklas för att ge fler möjlighet att delta i diskussionen om konst, och dels på att stärka infrastrukturen för bildkonstkritik i Sydsverige. Beredningsgruppen för bild- och form anlät Linda Fagerström (AIKA) för att ta fram ett digitalt utbildningspaket för fortbildning inom bildkonstkritik för folkhögskolor i de Sydsvenska regionerna. En inledande kartläggning av, och kontakt med, alla folkhögskolor med förberedande konstlinjer samt yrkesförberedande skolor i Sydsverige ledde till att tre kurser i att analysera och skriva konstkritik utformades.

Utbildningspaketet lanseras under våren 2022. Nya arenor för konstkritik etableras i Sydsverige genom arbetet där metoder och modeller för konstkritiskt skrivande utarbetas och prövas. Parallellt lyfts frågan om konstkritikens roll och möjligheter i förberedande konstnärliga utbildningar. Ett kontaktnät har vuxit fram under arbetets gång som kan vara värdefullt inför fortsatt samverkan och lärare på de förberedande bild- och formutbildningarna har framfört önskemål om kurser i konstkritik även för pedagoger.

Under 2021 köpte Statens konstråd in konst för 25 miljoner kronor för att stötta det svenska konstlivet under pandemin. Detta gjordes bland annat genom att arrangera portfoliovisningar för att nå och göra inköp från yrkesverksamma konstnärer i hela landet. Satsningen genomfördes som ett unikt samarbete mellan Statens konstråd och regionala konstutvecklare genom föreningen Konstkonsulenterna i Sverige. Regionens utvecklare för bild- och form medverkade i planeringen och genomförandet tillsammans med bild- och formutvecklare inom RSS. Regionens bild- och formutvecklare fungerade som länk mellan de halländska konstnärerna och Statens konstråd. Det etablerade samarbetet inom RSS och den digitala tekniken gjorde bild- och formgruppen snabbfotad, vilket underlättade arbetet med utlysning och juryrval för Statens konstråds portfolio-visningar.

Portfoliovisningarna var ett sätt för Statens konstråd och Moderna Museet att få syn på konstnärer och konstnärskap i hela landet och en viktig satsning i relation till strukturella frågor om till exempel representation eller stad och land. Portfoliovisningarna visade på vikten av att kunna vara verksam utanför konstscenens epicentrum och ändå kunna utveckla en verksamhet med konstnärlig spets utifrån lokala frågeställningar och/eller förutsättningar. I de digitala portfoliovisningarna blev det tydligt att regioner med en svagare infrastruktur också har svagare konstnärskap, vilket säger något om vikten av att skapa de rätta förutsättningarna för att kunna vara en attraktiv konstregion. En diskussion att ta vidare är på vilka sätt samverkan mellan stat, region och kommun kan stärka utvecklingen av samtidskonsten i Sverige nationellt, regionalt och även lokalt.

Under 2021 genomförde Konstnärscentrum Väst utställningen [x]sites med platspecifik temporär konst/ Land Art i landskapen efter cykellederna Kattegattleden, Sjuhäradsrundan och Sydkustleden. Ambitionen är att driva projektet som en biennal från och med 2021. I Halland samarbetade Konstnärscentrum Väst med de tre kommuner Varberg, Halmstad och Laholm. Kultur i Halland har varit del av samverkan. Projektet erbjöd möjligheter för kommuner att laborera med temporära verk som handlar om plats och landskap, att uppleva konst på andra platser och i synnerhet utanför stadskärnorna. Senaste årets samverkan med föreningar, främst hembygdsrörelsen, var en positiv utveckling.

Politik för en Gestaltad Livsmiljö antogs i Sverige år 2018. Inom området samsas konst, arkitektur, form, design och kulturarv. Som en del av utvecklingsområdet Kultur och samhällsbyggnad har arbetet med att ta fram en strategi och handlingsplan för arbetet med gestaltad livsmiljö påbörjats där bland annat regionens bild- och formutvecklare och Konst i Halland medverkat.

10.4 Film

Anna skickar texten till på onsdag kl. 10

10.5 Konst- och kulturkritik

Det första år som konst- och kulturkritik funnits med i en kulturplan i Sverige har varit händelserikt. Den stora händelsen var Kritikfestival Halland då konstkritikens roll uppmärksammades och dess praktik tillämpades. Festivalen bestod av workshoppar i att skriva kritik samt kritikersamtal om litteratur, teater och dans samt en generell föreläsning om museiverksamhet. Syftet var att ge de besökande möjlighet att reflektera över vilken roll det kritiska spelar och bör spela i samhället. Festivalen genomfördes av Kritikklubbet, med stöd från Kultur i Halland och Kulturrådet, i samverkan med Teater Halland, Hallands konstmuseum, Falkenberg kunskaps- och kulturcentrum Argus, Kungsbacka konsthall och stadsbiblioteket i Halmstad och Varberg. Festivalen uppmärksammade också det utvecklingsarbete som nu inleds i Halland för att lyfta konst- och kulturkritikens betydelse för reflektionen kring det konstnärliga och kulturella skapandet. Samtliga publika arrangemang var välbesökta. Programmet och recensioner som skrevs under festivalen finns att läsa på Kritikklubbet.se

Kultur i Hallands fleråriga samarbete med Kritikklubbet spred sig 2021 till Hallands Matgille som veckan innan Kritikfestivalen arrangerade en digital workshop i matkritik. Ett annat glädjande resultat var att tre nationellt verksamma teaterkritiker besökte Teater Halland och såg Zoomers, vilket medförde att föreställningen nominerades till Svenska teaterkritikers förenings barn- och ungdomsteaterpris, som en av landets tre bästa 2021.

Kultur i Halland har under året även arbetat tillsammans med Regionsamverkan Sydsverige (RSS) för att stärka infrastrukturen för bildkonstkritik i Sydsverige. Beredningsgruppen för bild- och form inom RSS anlitade Linda Fagerström (AIKA) för att ta fram ett digitalt utbildningspaket för fortbildning inom bildkonstkritik för folkhögskolor i de Sydsvenska regionerna. Utbildningen lanseras under våren 2022.

Kultur i Halland deltar också aktivt i det nordiska nätverket KaKo – Kulturbyråkratiskt avantgarde för främjande av kritisk offentlighet. Inom ramen för KaKo organiseras seminarier och konferenser och regionernas möjliga roll inom konst-och kulturkritiken är en aktuell fråga.

Kritikfältet är stort men också litet. Att utföra kritisk granskning i den egna regionen är en utmaning. Ett samarbete har inletts med Region Västmanland, som nu föreslår kritikområdet i sin nya kulturplan, för utbyte av konst- och kulturkritiker.

10.6 Kulturarv

Flera framsteg har gjorts inom området: samarbetet inom Regionsamverkan

Sydsverige (RSS) har fördjupats, en digital kulturmiljökarta för skolan har lanserats, utbildning i kulturarv för kommunerna har höjt kunskapsnivån om området och lett till att samtliga kommuner nu finns med i Nätverket Kulturarv Halland. Välbesökta och lyckade arrangemang kunde i år genomföras fysiskt på Arkeologi- och Kulturarvsdagen.

Lanseringen av Expedition kulturarv som är en digital kulturmiljökarta för skolan kunde genomföras under våren, istället för som planerat 2020. Statistiken visar att kartan fick ett rejält uppsving i samband med lanseringen. Arbetet med Expedition kulturarv är långsiktigt och kontinuerligt arbete görs för att sprida kartan och exempel på hur den kan användas. Under hösten inleddes samarbete med Högskolan i Halmstad och deras grundlärarutbildning (F-3). Studenterna arbetade med forntiden och fick i uppgift att skapa en lärarhandledning om en fornlämning nära en skola. Deras lärarhandledningar ska integreras i kartan. Ambitionen med samarbetet med högskolan är att det ska vara kontinuerligt i många år.

En utbildning i kulturarv genomfördes digitalt för kommunernas kulturförvaltningar med en genomgång av kulturarvsområdets historia och politiska utveckling samt föredrag från Länsstyrelsen, Stiftelsen Hallands läns museer och hembygdskonsulenterna. Utbildningen föll väl ut och ledde till att kulturarvsutvecklarna tillsammans med Stiftelsen Hallands läns museer träffade samtliga kommuner för enskilda förutsättningslösa samtal om kulturarvsområdet. Ett omedelbart resultat är att samtliga kommuner nu finns representerade i nätverket Kulturarv Halland. Det ledde även till nya samarbeten och idéer om framtida samarbeten.

Nätverket Kulturarv Halland samlar representanter för det offentligt finansierade kulturarvsarbetet i Halland. Nätverket är en viktig nod och mötesplats för samverkan och samordning i Halland. En uppskattad studieresa gjordes till Moesgaardsmuseet i Århus. Det var efterlängtat att träffas, samtalen var många och det skapades nya kontakter och idéer till samarbeten och projekt.

Samarbetet inom kulturarvsområdet har även fördjupats mellan de sex sydliga länen. Arbetet har pågått hela året för att bilda en grupp som får ett uppdrag från kulturutskottet. Halland, Skåne och Blekinge inledde dialogen och bjöd sedan in representanter för Region Jönköpings län, Region Kalmar län och Region Kronoberg. Dialogerna ledde till att gruppen i början av 2022 fick ett uppdrag av kulturutskottet med Kultur i Halland som sammankallande: Halland, Skåne, Blekinge och Jönköping kommer att ha aktiva roller i arbetet och Kronoberg och Kalmar passiva roller.

Under året kunde två större publika arrangemang genomföras: Arkeologidagen och Kulturarvsdagen. Den stora uppslutningen av besökare visar både hur stort intresset för kulturarvet är bland hallänningarna och att det digitala inte kan ersätta en upplevelse på plats, utan endast vara ett komplement. Samtidigt var förmågan att ställa om till digitala format nödvändig under pandemins två första år.

Arkeologidagen genomfördes med guidningar på fem platser med medeltida historia i

fyra kommuner: Hunehals borg, Ny Varberg, Sjönevads borg, Stadsvandring i Falkenberg och Ivås medeltida landskap. En digital folder med information och flera tips på platser att besöka togs fram. Temat medeltiden bestämdes först och därefter valdes platserna ut. Samtliga guidningar var välbesökta med totalt ca 250 besökare, varav ett 30-tal barn.

Kulturarvsdagen genomfördes med evenemang på två platser: Kulturresevatet Mårtagården och naturreservatet Björkekullen. Båda platserna öppnade byggnaderna för besökare. I Björkekullen genomfördes även en guidning i markerna. Region Halland och Länsstyrelsen Halland slog ihop de nationella evenemangen Kulturarvsdagen och Friluftslivets år under parollen ”Naturen kallar – kulturarv för alla”. Parollen var också ett försök att arbeta med ett gemensamt tema i de sex sydliga regionerna.

De regionala kulturarvsutvecklarna har deltagit i samtal om Region Hallands skogsägande och tankar kring kommande projekt, främst med fokus på Allgustorp på Hallandsåsen. Samarbetet har långsiktiga strategiska värden och kommer att fördjupas 2022.

Rapporten Kulturmiljövårdens regionala organisation – en historisk analys av roller och ansvar i förändring publicerades av Riksantikvarieämbetet 2021, Rapportförfattarna presenterar kulturmiljöområdets utveckling i Sverige från 1600-talet fram till idag. En mycket bra bakgrund att ha med sig i kommande utvecklingsarbete - rapporten visar hur snårigt kulturmiljöområdet är och hur icke självklart det är att området är organiserat på bästa sätt.

10.7 Litteratur

Hela Halland läser är Hallands största bokcirkel och en viktig del i arbetet med att erbjuda läsare litteratur av hög kvalitet, bredda de litterära mötesplatserna och lyfta fram litteratur och författare som knyter an till Halland. Under en vecka läses en och samma bok i hela länet parallellt med att det sker aktiviteter och samtal om boken. Folkbiblioteken är oumbärliga som arrangörer, ofta är bibliotekarier samtalsledare när författaren kommer på besök och leder litteraturcirkel. 2021 lästes Ingrid Kampås roman I väntan på kometen. Boken utspelar sig i Halland och författaren är ursprungligen från länet. På grund av pandemin kunde inte fysiska författarböcker genomföras. De ersattes av ett digitalt boksamtal som sändes från Halmstads stadsbibliotek och Ingrid Kampås var med på länk. Samtalet sågs av många och övriga folkbibliotek i regionen fick tillgång till det inspelade samtalet, en del visade författarsamtalet i biblioteksrummet, andra publicerade det på sina webbplatser. Det blev ett exempel på hur den digitala tekniken kan underlätta för breddat deltagande. Folkbibliotekens upplevelser av årets i huvudsak digitala arrangemang var dock mycket olika. I Varberg genomfördes flera digitala bokcirkel, andra bibliotek hade mindre uppslutning än vanligt.

Hallands bokmässan är en annan viktig litterär mötesplats i länet. Falkenbergs bibliotek var årets värdar i sina nya lokaler i Argus. Mässan samlade 64 utställare varav de flesta författare men även förlag och litterära sällskap fanns representerade. Bokmässan var välbesökt även det här året och hade en centralt placerad scen där en

moderator samtalade med de författare och utställare som så önskat. Det fanns även en mindre scen, Poesihörnan, där alla som ville läsa något, och som anmält sig i förhand kunde möta en publik. Scenen var öppen för alla och konceptet var uppskattat. Eftersom Poetry slam det här året ställdes in på grund av pandemin så blev Poesihörnan en alternativ plats att framträda.

Skrivyta Syd som är ett nytt konstnärligt utvecklingsprogram som initierades under hösten i samverkan inom Regionsamverkan Sydsverige. Skrivyta Syd ska bidra till att skapa en levande litterär miljö i södra Sverige och att författare ska kunna leva och verka i Sydsverige och inte behöva flytta för att få tillgång till nätverk och resurser. 40 personer sökte och en författare från varje region valdes ut att delta -programmet skraddarsys efter deltagarnas behov och önskemål. Ambitionen är att Skrivyta Syd ska kunna bli en del av den gemensamma infrastrukturen i sydregionerna.

Kultur i Hallands fördelade under året även efterhandsstöd till fyra förlag som publicerat kvalitetslitteratur som har ett värde för Halland, dessutom har Expressstöd beviljats till översättare av kvalitetslitteratur.

Ett annat sätt att verka för litteraturen som konst är tillgången till litteraturkritik. Sedan några år kan författare i Halland söka kritikstöd för ett redan utgivet verk och därigenom få sin bok närläst och diskuterad av två yrkesverksamma kritiker under ett offentligt samtal. Under året hölls fyra konstsamtal eftersom de två som skulle äga rum år 2020 skjutits fram på grund av pandemin. Även här är samarbetet med folkbiblioteken men också andra kulturinstitutioner viktiga.

Tillsammans med Varbergs bibliotek driver Region Halland projektet Garanterat bra böcker i Varberg som utgår från Kulturrådets litteraturstödda titlar och som biblioteken arbetar med på flera olika sätt: cirklar, bloggar, kritiska samtal med mera. Syftet är att sprida litteratur av högsta kvalitet. Projektet ses som intressant även ur ett nationellt perspektiv och kan vidareutvecklas av andra bibliotek. Litteraturen som konst är ett av bibliotekens uppdrag enligt bibliotekslagen.

Ett samarbete har under året inletts med Litteraturbanken. Det ska mynna ut i en digital litteraturkarta hösten 2022: platser i Halland med kopplingar till äldre författare och verk ska synliggöras genom nyskrivna artiklar. Nätverket Halland i litteraturen medverkar i framtagandet av verk, orter och författare som ska presenteras. Nätverket drivs av de folkbibliotekarierna som ansvarar för respektive biblioteks lokalsamling. Nätverket har alltså mycket god överblick över vad som publicerats, när och vilka ämnen och geografiska platser som bör omnämnas. Gruppen ansvarar även för att registrera detta i de egna databaserna samt i nationalbibliotekskatalogen LIBRIS.

Bokakuten är ett konto på Instagram där personal som arbetar med unga på bibliotek i Halland delar tips och personliga tankar om berättelser i alla former för välbefinnande, självomsorg och hopp. Kontot hanteras av olika halländska bibliotek varje vecka. En av utgångspunkterna bakom Bokakuten är att litteratur och skrivande kan fungera läkande och få en att må bra. I Halland finns även ett nätverk inom biblioterapi och under de senaste åren har kurser i Shared Reading funnits att tillgå

för personer som kan dra fördel av denna metod.

Ett mål som ligger längre fram i tiden är att starta en internationell scen för personer som arbetar med litteratur för barn och unga. Idén till detta kom från Halmstads och Kungsbackas barnbibliotekarier och letade sig in i Kulturplanen. Samtliga folkbibliotek i Halland står bakom idén.

10.8 Regional enskild arkivverksamhet

I januari infördes en ny organisation för den enskilda arkivverksamheten i länet. Dessförinnan fanns fyra arkivföreningar med egna styrelser, olika arbetsrutiner rörande arkivens förvaltning och olika administrativa rutiner. Tre av de tidigare organisationerna har gått samman i den ideella föreningen Arkiv Halland. Länsarkivarien leder arbetet i verksamheten och deltar vid styrelsens möten. Under året har gemensamma arbetssätt och administrativa system tagits fram och införts. Den nya organisationen och styrelsen medför samordningsvinster och underlättar gemensamt utvecklingsarbete.

Arkiv Halland och Stiftelsen Hallands Läns museer har ett nära samarbete, bland annat genom gemensam personal, marknadsföring, teknik och ekonomihantering. Det tillför viktiga kompetenser till Arkiv Hallands arbete och medför synergieffekter.

Under pandemin har fler föreningar lämnat in handlingar till arkivdepåerna. Det innebär en oförutsedd ökad arbetsbelastning. Länsarkivarien lyfter i sin rapport att den största utmaningen inför 2022 är att komma i balans med arbetsinsatserna och att verksamheten är underbemannad vad gäller personal med arkivarietkompetens. En central fråga är hur arkivalier på ett funktionellt sätt ska tillgängliggöras både fysiskt och digitalt - frågan om e-arkiv och andra digitala resurser såsom pedagogiskt material bedöms behöva insatser i form av omvärldsanalys, strategiska beslut, tydliga målsättningar och utökade resurser.

Pandemin och restriktionerna har medfört att besök från gymnasieklasser och högstadies elever nästan upphört och eftersom inga digitala läromedel finns för de regionala arkiven så har det varit svårt att upprätthålla arbetet med skolklasser. I arbetet gentemot skolorna behövs en nystart.

Arkiv Hallands lokaler i Varberg renoverade 2020 för att enklare kunna ta emot besökare. I november 2021 kunde Arkivens dag genomföras och allmänheten bjudas in. Arkivens dag spelar en viktig roll för att lyfta arkivens roll i samhället och som mötesplats för historieintresserade. Närmare 250 besökare kom för att lyssna på föredrag, se film och utställningar. En annan viktig del av det utåtriktade arbetet var Länsarkivariens föreläsningsturné till samtliga kommuner där hon talade om Rösträttskvinnor i Halland med anledning av 100-årsjubilerandet av kvinnlig rösträtt. Det gjordes i samverkan med bland annat hembygdsrörelsen.

I början av 2021 beviljades Arkiv Halland extra stöd för inventering, bevarande och digitalt tillgängliggörande av de 400 föreningsfanor och standar som finns i Arkiv Hallands förvaltning. Projektet uppmärksammades i media och bidrog till att sprida kunskap om arkivens innehåll och länets kulturarv.

Art Inside Out har under de senaste åren återkommande besökt arkivet för att residenskonstnärer på olika sätt ska få tillgång till och utforska arkiven och dess information. Länsarkivarien lyfter fram detta som ett mycket stimulerande utvecklingsarbete - att få arbete med icke traditionella forskare.

10.9 Slöjd och konsthantverk

Halland har ett rikt materiellt och immateriellt kulturarv, inte minst inom textil. Ett sätt att lyfta detta är att uppmuntra till att förhålla sig till våra traditioner även vid skapandet av nya föremål. Utifrån denna tanke bjöds Halländska vävare in att väva på temat rött, blått och/eller vitt inför VÄV2020. Eftersom pandemin medfört att mässan behövt flyttas två gånger och ska genomföras 2022, nyttjades tiden som frigjordes under året till att dokumentera tolv personer i Porträtt Väverskor, för att lyfta vilka betydelser vävning kan ha idag.

VÄV2022 är omfattande samarbete med Svenska vävrådet som möjliggjorts genom samarbeten med parter i Halland och internationellt. Samarbeten med de ideella föreningarna i Halland genomfördes också genom sju föredrag har genomförts i olika föreningar. Arrangemangen lockade en bred publik av föreningsmedlemmar och andra intresserade. Föreläsningar har även genomförts med fokus på nationella minoriteter, specifikt romskt hantverk, i samverkan med Romska kulturcentret i Malmö.

Upprop för att samla in kunskaper om halländska textiltraditioner har gjorts för att påbörja arbetet med en ansökan om att få med dem på UNESCO:s lista över immateriella kulturarv. Halland är rikt på levande textiltraditioner. För att lyfta frågan har föredrag arrangerats och området bevakas fortlöpande. Under året påbörjades rekonstruktion av Opphämta från Bexellska stugan i Varberg tillsammans med Hallands kulturhistoriska museum. Två väverskor fick i uppdrag att väva två äldre hängkläden. Arbetet har inte kunnat fullföljas.

Flera satsningar genomfördes för att bidra till hållbar utveckling. Återbruksutmaningen har inspirerat till en mer hållbar syn på äldre textil. Projektet Ull som resurs, som avslutades under året, har haft hållbarhet i fokus och inkluderat såväl företag, föreningar som enskilda slöjdare. Ull som resurs har också skapat sammanhang där olika aktörer på marknaden kunnat mötas och nya kontakter skapas - syftet har varit att den halländska ullen ska tas till vara. Projektet genomfördes i partnerskap med Hushållningssällskapet (som var projektägare), Hallands fåravelsförening, The Loop Factory och Coompanion Halland. Fortsatt arbete sker utifrån den lagda grunden. Nationellt har Region Halland tillsammans med Västra Götalandsregionen och Region Gotland samfinansierat arbetet med en gemensam arena för svensk ull. Det är en fortsättning på Nämnden för hemslöjdsfrågors arbete med att undersöka och presentera förslag på hur företag, organisationer och olika intressegrupper i Sverige kan stärka samarbetet i frågor som rör ull. Resultatet och förslaget presenteras i mars 2022.

En större insats har gjorts för att bidra till näringsutveckling inom slöjd och konsthantverk - SPOK Halland etablerades under året. Satsningen möjliggjordes

genom samarbete med Falkenbergs kommun och Rian designmuseum. SPOK Halland listar tillverkande företag, allt från slöjdare till små industrier, som vill och kan ta uppdrag att tillverka prototyper eller mindre serier. Detta möjliggör fler lokala samarbeten mellan formgivande företag och tillverkare. SPOK Halland blev den fjärde hubben som anslöts till projektets nationella nätverk och dess digitala plattform. Under året har företag som har sin produktion i Halland anslutit sig, både företag som kan göra stora volymer och mindre företag med unika kompetenser. Slöjd- och konsthantverksföretag i Halland har härigenom fått kontakter med andra inom såväl det egna området som möjliga samarbetspartners. Det har även bidragit till att viss del av produktionen stannat i länet. Företagarträffen Hantverksdriv samlade 34 företagare för en nätverksträff kopplad till SPOK - som är en förkortning för samtida produktion och konsumtion.

För att främja barn och ungas möjlighet till slöjd gjordes stora insatser för att fördjupa kunskaperna hos de vuxna som möter barnen. Under hösten genomfördes, i samarbete med Halmstad kommun, en digital fortbildningsdag på temat Ett ämne – tusen möjligheter för 42 slöjdlärare. I det nationella nätverket för konsulenter och utvecklare i slöjd arbetades det vidare med frågor som rör slöjdhandledarutbildning. I dagsläget har ingen Kulturskola i Halland slöjd som ämne - frågan är om det kan beredas möjlighet för barn och unga att utöva slöjd som kulturform via kulturskolor i länet. Inom Regionsamverkans Sydsverige har projektet Hör & Gör inlett arbetet med en skrift om hur slöjd kan tillgängliggöras för barn och unga. Fem halländska ungdomar var med och skapade utställningen Experiment VÄV som visades på Hallands konstmuseum och Komedianten i Varberg

.
Visionen om ett resurscentrum för stickning hade kommit ganska långt med förslag på placering i Halmstad kommun. Men när kommunen ändrade sina planer försvann också möjligheten till ett resurscentrum med denna inriktning. Framöver undersöks om det finns annan samverkanspart och en lämplig plats.

Drakfestivalen är ett långsiktigt samarbete med Regionbiblioteket. Då pandemin inte medgav fysiska träffar producerades en instruktionsfilm om drakbygge. Samarbetet möjliggör att nå ut med slöjd till grupper, bland annat genom bibliotekens Språkcaféer, som inte har slöjd som huvudsakligt intresse och är ett sätt att skapa möten som kan bidra till integration. Under Drakfestivalen 2021 deltog omkring 300 personer.

Ett av de större samarbetena som startats under året är slöjdens uppdrag inom RSS som under året formulerats och formats till ett arbete med slöjd och hälsa i fokus som dockar an till det tidigare samarbetet Hör & Gör.

10.10 Scenkonst

10.10.1 Scenkonst - Dans

Under året har flera insatser gjorts för att stärka infrastrukturen för dans och utveckla nya samarbeten till gagn för dansområdet.

Rum för Dans samarbeten med andra konstinstitutioner möjliggör kontinuerligt arbete på fler platser med god framförhållning och bidrar till att danskonsten når ut bredare och till fler. Som part i flera nätverk - regionalt, interregionalt, nationellt och internationellt - har Rum för Dans ett brett kontaktnät för samarbeten och för inspiration och kunskap att använda på hemmaplan och förmedla vidare. Det ökar kontaktytorna mellan publik och konstformen dans och skapar fler möjligheter för utövare att arbeta och framföra sina verk.

Danssamverkan Sydsverige har inlett arbetet med att skapa en gemensam plattform för professionella utövare i de sex sydliga regionerna. En första tvådagarsträff hölls under dansfestivalen Brådjupa i Karlshamn. Syftet är utbyte av erfarenheter, praktiskt arbete och föreställningar, samt att stärka förutsättningarna för danskonstnärer utanför de större städerna.

Tillsammans med Hallands Konstmuseum driver Rum för Dans och flera andra verksamheter inom Kultur i Halland, ett tvärkonstnärligt publikt projekt, Klubb Rörelse. Under hösten genomförde Rum för Dans Love Walks, en koreograferad stadsvandring.

Rum för Dans och Konst i Halland har påbörjat ett samarbete under 2021 för att få rörelse och dans in i konsthall-, musei- och konstsammanhang. Det fanns även intresse från bland annat Teckningsmuseet i Laholm, Varbergs konsthall och Tjolöholms slott. Arbetet pausades eftersom det var oklart vilka restriktioner som skulle gälla. Under årets gemensamma utställningstema Mode, yta med djup arrangerades en föreläsning på Rian med Linnea Bågander, kostymdesigner för scenkonst och fil. dr. i modedesign. Föreläsningen tillgängliggjordes digitalt ute under några veckor.

Samarbete med Teater Halland sker kontinuerligt, i form av residens och föreställningar. Detta fick stå tillbaka under 2021, på grund av pandemin. Ett samarbete inleddes med festivalen Into the Woods i Unnaryd för att under sommaren 2022 genomföra ett dansresidens och en föreställning.

KOKO kommunkoreograf är ett nationellt projekt med utvecklingsmedel från Kulturrådet. Under året har arbetet med att stötta Varbergs kommun pågått, med planering och rekrytering av danskonstnär för uppdraget 2022. Syftet är att Varbergs invånare ska få möta dans på nya sätt och på nya platser och att dansen lämnar avtryck även efter att residenset är över.

Rum för Dans arbetar målmedvetet med residens- och samproduktionsverksamheten för att bidra till skapandet av nya föreställningar, som får möjligheter att visas både i Halland och nationellt. Samtliga residens som genomförts under åren har lett fram till färdiga föreställningar och har satt Rum för Dans på kartan som en viktig nationell aktör. Grunden för framgången är finansiering för konstnärers arbete, tillgång till scenrum med teknik och teknisk kompetens och tjänster med utrymme att stödja arbetet med coaching. Residens har genomförts med Twisted Feet, Karolin Kent och Nathalie Ruiz.

Under året har en samproduktion genomförts med Riksteatern och Kenneth Kvarnström och grunden har lagts för samproduktioner med Björn Säfsten och Viktor Fröjd samt Dansnät Sverige. Därutöver har kompaniet BobbiLo produktion fått ett stöd för att arbeta tillsammans med skolelever i Halland inför en kommande föreställning. Glädjande var också att det ”utomhus-natur-residens” som genomfördes 2020 med Gustaf Jönsson resulterade i flerta utsålda vandringsföreställningar i Skedala under juni 2021. Ett gott exempel på pandemins tänka-nytt-resultat.

Ett annat gott exempel är den streamade urpremiären av homo(sapiens), koreograferad av Karolin Kent, en av våra halländska koreografer. Sändningen, där också ett inspelat samtal med koreograf, kostymdesigner och ljuddesigner fanns tillgängligt, gjordes tillgänglig under fler dagar, och kunde därigenom nå en större publik än om föreställningen spelats fysiskt. Tack vare denna professionellt filmade föreställning, kunde den ses av kritiker och jury för den nationella Scenkonstbiennalen 2022 dit homo(sapiens) blev uttagen som en av tre dansproduktioner.

Visningen av en föreställning i VR (virtual reality) på tre platser i Halland gav en ny syn på hur man kan möta dans. Visningen sändes live från Stockholm och publiken från ett flertal orter i Sverige, från Malmö till Skellefteå möttes i det virtuella scenrummet.

När pandemin under hösten tillät publik på plats, kom publiken tillbaka trots ett långt uppehåll, men med ett förändrat köpmönster. Förköpen gick trögt, men tog fart de sista dagarna och inte minst på plats innan föreställning. Det ökade pressen på marknadsföring och publikarbetet krävde mycket resurser.

Programläggningen är avgörande för publikens gensvar, att blanda föreställningar med ett brett tilltal som gör fler nyfikna på konstformen med föreställningar som utmanar och kräver mer av åskådaren. Introduktioner och eftersamtal har också landat väl hos publiken, och allt fler deltar i detta. Kontinuiteten har varit avgörande och en inkluderande miljö har skapats för samtalen. Det har resulterat i ökat självförtroende hos publiken att delta i samtalen, att ställa frågor till konstnärerna och reflektera över upplevelsen.

Workshop-arbetet kunde tyvärr inte genomföras som planerat, det låg fortfarande en del restriktioner och försiktighet i fysiska möten på skolor och studieförbund. Dock kunde Sturegymnasiets dans-estet, som vi har ett långsiktigt samarbete med, få en hel förmiddags undervisning av Kenneth Kvarnström och ensemblen med fraser från den kommande föreställningen. Något som sedan följs upp med besök av eleverna på den färdiga föreställningen.

En ny typ av workshop arrangerades i samarbete med Konst i Halland, där professionella bildkonstnärer bjöds in till en tecknings-workshop under repetitionerna av Kvarnströms produktion. Det gav intressanta samtal om likheter och olikheter där konstnärer från två olika konstformer möttes, och bidrog till ökad nyfikenhet på dansen som konstnärligt uttryck. Satsningen gav mersmak och

samarbetet med Konst i Halland kring workshoppar ska fortsätta.

Rum för Dans har arbetat på flera sätt för att underlätta för det lokala danslivet att utvecklas genom att samverka kring dans för barn och unga. Gästspelsprogram och kringaktiviteter med workshops för elever ger både de unga och pedagoger en ökad möjlighet att möta den professionella dansen och dess olika uttryck. Det ger inspiration till ungas eget skapande och för pedagogernas undervisning och fortbildning. För de unga som vill gå vidare i sin egen dansutbildning ges också möjligheten att träffa och ställa frågor till gästande dansare.

I början av året arrangerades ett digitalt seminarium för eleverna på Löftadalens danslinje, där de fick möta verksamhetsledaren för Danscentrum Väst, en frilansande dansare med rötter i Halland samt vår utvecklare och producent. Syftet var att ge eleverna kunskap om hur det professionella arbetslivet som dansare kan se ut och vilka högre utbildningar som finns.

Skapa Dans är en nationell koreografitävling för unga mellan 14 och 22 år som genomfördes i oktober och vinnarna representerar Halland i riksfinalen. Två ungdomsföreningar engagerades i arrangörsguppen tillsammans med dansutvecklaren och verksamhetsledare från Studieförbundet Vuxenskolan. Inför tävlingen arrangeras två inspirationsdagar för att sprida information och ge redskap för dansskapande. En inspirationsdag i Halmstad på 035 och en i Kungsbacka på Kungsbacka Teater gjordes i september.

Skapa dans, som har funnits i Halland i många år, är uppskattat och många är med flera år. Det är många sökande vilket vittnar om att många ungdomar känner till tävlingen. Projektet är också ett bra samarbete med Studieförbundet Vuxenskolan/Dansstudion som finns i flera kommuner.

Inspirationsdag för pedagoger och lärare i Halland är ett sätt för pedagoger som ofta jobbar mycket ensamma att få tillfälle att träffas, utbyta erfarenheter och kompetensutvecklas. Mötet med varandra är uppskattat och även inputen i form av workshoppar och erfarenhetsutbyte.

Under våren föreslog vi rektorer på kulturskolornas dansutbildningar att vi skulle samverka kring en utbildningsdag för danslärarna i hur man kan arbeta med elever med olika funktionsnedsättningar, främst fysiska, och hur man kan uppmuntra dessa elever till att våga välja dans. Kulturskolan i Varberg tog bollen, och tillsammans bjöd vi in till en heldag i november i Falkhallen, Falkenberg. Första halvan av dagen var en praktisk workshop med deltagare från dansutbildningen Språng i Göteborg som gav exempel på hur en lektion kan se ut.

Eftermiddagen började med föreställningen Hannah Felicia med Danskompaniet SPINN från Göteborg, en duett med två dansare varav en är rullstolsburen. Därefter följde ett seminarium med öppna samtal och diskussioner kring hur det är att arbeta som danskonstnär med en funktionsnedsättning, och hur man som utbildning kan riva barriärer, förändra synsätt och arbeta på ett inkluderande vis.

Under året påbörjades ett samarbete med Musik Hallandia kring projekt Efterhäng. Det är en mötesplats för alla barn 0–6 år och föräldrar, far- och morföräldrar i

Halland. På en scen nära hemmet med professionell underhållning/upplevelse och en möjlighet att köpa mat på plats för en billig peng – ett skönt häng efter förskolan helt enkelt! Syftet är att arrangera Efterhäng med en dansföreställning istället för en musikkoncert på redan befintliga spelplatser i Halland, under en vecka för att sedan utvärdera.

En glädjande ökning av inflyttade professionella utövare har skett de senaste åren. Några av dessa driver egna plattformar med arrangemang, kurser, residens och skapar egna verk. Exempel på detta är WuArtSpace i Sjönevad, Artome & Moving Torup i Torup och Fågelbo Residens i Vallda. Samtliga dessa har nationella och internationella medverkande i sina program och samverkar till viss del med varandra. Dansutvecklaren har kontinuerlig kontakt med de verksamma i Halland, bjuder in till workshoppar, nätverksträffar och ger råd om stödformer.

Stöd i form av projektbidrag och arbetsstipendier är viktigt för att dansen ska kunna leva på egen fot i Halland. Det finns dock få möjligheter till att visa egna verk, då det finns få dansarrangörer och få lämpliga scenrum. Här spelar naturligtvis Rum för Dans en stor roll, men också närheten till andra regioner med fler arrangörer. Att samverka med andra som Teater Halland, bygdegårdsrörelsen med flera kan vara en möjlighet. Rum för Dans arrangerar Halländsk dansplattform som en del av sitt föreställningsprogram. Det är ett arrangemang där dansverk av halländska danskonstnärer presenteras. Vissa år har flera verk presenterats under samma kväll, 2021 presenterades istället en streamad föreställning i sin helhet. *homo(sapiens)*, koreograferad av Karolin Kent och Rum för Dans visade premiären av verket i Falkhallen. Föreställningen kommer även att visas på scen under hösten 2022.

Rum för Dans har även genomfört ett samarbete med Danscentrum Väst kring digitala dansklasser. Fyra klasser spelades in och delades med professionella danskonstnärer i Halland, Danscentrum Västs medlemmar, deltagare på danslinjen på Löftadalens folkhögskola samt elever på Aranäsgymnasiet som går estetisk program - dans. Klasserna var tillgängliga under en månad. Nathalie Ruiz och Karolin Kent var två av de fyra professionella danskonstnärerna som engagerades för att leda klasserna. Båda är bosatta och verksamma i Halland. Omställningen till det digitala har inneburit högre kostnader, men samtidigt ökad tillgänglighet. Fler har tagit del av de digitala dansklasserna än vad som hade varit möjligt live. Dansklasserna skapades i första hand med professionella danskonstnärer som målgrupp, men togs väldigt gott emot av både Löftadalens folkhögskola och Aranäsgymnasiet.

Rum för Dans årsberättelse 2021 ger ytterligare information om verksamheten.

10.10.2 Scenkonst - Musik

2021 har präglats av såväl nedstängning som återstart. Under den första halvan av året tillät restriktionerna en publik på åtta personer, något som begränsade möjligheterna att nå ut publikt. Musik Hallandia har därför haft ett stort fokus på främjande projekt. I de fall det gått för en mindre grupp att mötas har detta prioriterats framför digitalt. De arrangörer som valt att genomföra digitala arrangemang har stöttats extra, för att främja engagemanget kring

konserterverksamhet.

Musik Hallandia har under året kontinuerligt hållit möten med de halländska arrangörerna, primärt utifrån de genrer de verkar inom. I många fall har nya digitala vägar öppnats och inom exempelvis jazzarrangörsledet arbetar man nu med gemensamma digitala plattformar för att underlätta planering. Under året har det inte genomförts fysiska möten för hela det samlade arrangörsledet men ett digitalt möte hölls i oktober.

Digitala verktyg har öppnat många möjligheter men också visat på svårigheter. Den rent konsertanta delen ställer stora tekniska krav för att vara intressant för en publik och efter en lång tid med digitala konserter finns det en stor digital trötthet hos publiken. Musik Hallandia har därför prioriterat att arbeta med det digitala för möten och fortbildning.

Under året har Musik Hallandia arbetat fram en struktur för att kunna arbeta mer producerande tillsammans med frilansande musiker. Det görs både för att lyfta de lokala musikerna och för att kunna arbeta med tydligare riktade produktioner gentemot specifika målgrupper. Det ska bidra till att bredda och komplettera den befintliga musikscenen.

Extra fokus har under 2021 lagts på projekt riktade mot barn, unga och unga vuxna. Det är grupper som drabbats av isolering och är viktiga för områdets tillväxt. Eftersom den digitala tröttheten varit stor i denna grupp har fokus lagts på att mötas i de former som tillåts. Följande är exempel på prioriterade insatser:

Projektet Rösträtt – sång på förskolan har under året arbetat med fokus på Halmstad. De halländska röstcoacherna genomförde utomhusprogram på 31 förskolor för 550 barn. Fortbildningsdagar har genomförts för 107 personer som arbetar inom förskole- och biblioteksverksamhet. Musik Hallandia har även deltagit i det nationella arbetet med att utveckla ett digitalt verktyg med pedagogiskt material till förskoleverksamheter.

Konsertserien Efterhäng, som vände sig till den yngsta målgruppen och deras närstående vuxna, genomfördes under hösten i samarbete med kommunerna i Falkenberg, Halmstad och Varberg.

Projektet Reppa din ort har hållit regelbundna träffar i Laholm och Hylte kommun där ungdomar kunnat mötas för att skapa musik. Målgruppen unga/unga vuxna var också fokus för projektet Alltmer som under våren höll digitala träffar och när läget tillät övergick till fysiska träffar i Halmstad. Under hösten startade Alltmer även upp i Kungsbacka och Laholm i samarbete med de kommunala friskvårdsgruppernas verksamheter. Båda projekten riktar sig, utifrån olika genrer, mot deltagare som ofta varit svåra att nå och som riskerar att hamna i utanförskap. Under året startades även projektet Systrarna upp med fokus på att lyfta unga kvinnor, 15–25 år, i deras musikskapande för att på sikt öka jämställdheten på musikscenen. Projekten har inneburit att fler unga har fått skapa och vara delaktiga i det lokala och regionala kulturlivet.

Två prioriterade arrangemang för en huvudsakligen äldre publik är festivalerna Galgbergsfestivalen och Change Music Festival. Galgbergsfestivalen genomfördes i mindre skala som en endagarsfestival med ett maxantal på 250 besökare. Change Music Festival skulle genomförts i augusti men gjordes på grund av osäkerheterna kring pandemin om till en filminspelning, ett antal konserter spelades in för att presenteras i en kombinerad film- och konsertfestival under 2022.

Pandemin har gjort flera delar av verksamheten svåra att genomföra 2021. Fokuset på barn och unga har lagt en god grund för fortsatt utvecklingsarbete även när de andra delarna av verksamheten öppnats upp. Det finns inom detta område, liksom gentemot äldreomsorgen, ett ökat behov av samverkan över olika politikområden.

Innehållsmässigt finns det en tydlig trend att arrangörer vill presentera säkra bokningar för att veta att publik kommer och arrangörerna är mindre benägna att ta risker. Musik Hallandia behöver därför ta ett större ansvar för att säkerställa bredden och spetsen i det halländska utbudet. Barn och unga kommer fortsatt att behöva prioriteras men även livescenen för äldre behöver stärkas. Den sistnämnda målgruppen har liksom unga lidit av isolering och det finns begränsade ekonomiska möjligheter att presentera musik.

Musik Hallandias årsberättelse 2021 ger ytterligare information om verksamheten.

10.10.3 Scenkonst - Teater

Pandemin har fortsatt inneburit omvälvande nya villkor för teaterverksamheterna. Det har både inneburit förlusten av ett stort antal teaterupplevelser och utvecklande av nya arbetssätt. Restriktioner har i mycket stor omfattning påverkat barn och ungas möjlighet att ta del av teaterupplevelser under året. En nystart och uppbyggnad av den arrangerande verksamheten för barn och unga är av stor betydelse för att de ska få del av teaterupplevelser de kommande åren. Under året gavs stöd både till att skapa och presentera ett kvalitativt utbud av teater i Halland.

Teater är ett område där Kultur i Halland inte har någon egen utvecklare anställd. Stöd till teaterverksamheter fördelas till Teater Halland AB, Riksteatern Halland och Hallands bildningsförbund. Fria aktörer inom teaterområdet kan söka Region Hallands kulturstöd. Under året fördelades 1,1 Mkr till nio teaterprojekt i fyra kommuner och ett arbetsstipendium tilldelades en regissör och konstnärlig ledare från en av de fria grupperna. Region Halland erbjuder även de halländska kommunerna och andra arrangörer ett urval subventionerade teaterföreställningar för barn och unga.

Teater Halland - regionens egen teater - skapar och spelar professionell scenkonst för barn, unga och vuxna. Innan pandemin ökade publiken under flera år, 2021 utökades det regionala stödet så att Teater Halland skulle kunna spela fler föreställningar på fler platser i länet. I januari var skolföreställningen Sorgens Borg fullbokad hela varen och årets stora satsning, Djurfarmen, skulle ut på turné. Pandemin och restriktionerna satte stopp för detta. Djurfarmen sköts fram till 2023, Sorgens borg

lades ned. I stället för att stänga ner, arbetade de anställda hårt och skapades fem mikroföreställningar för 70 + som spelades utomhus i trädgårdar för 8 personer åt gången. Det blev exklusiva och uppskattade teaterupplevelser.

Utomhusföreställningarna uppmärksammades stort i regional media och ökade kännedomen om Teater Halland.

Skolföreställningar utgör vanligtvis majoriteten av teaterns verksamhet. Barnens perspektiv är viktigt och fångas upp för att föreställningarna ska träffa rätt. Lärare får pedagogiskt material som stöd och inspiration till hur de kan arbeta vidare med upplevelsen. Under hösten minskades publikantalet för föreställningen Zoomers för att kunna hålla föreskrivet avstånd mellan eleverna.

Totalt kunde 296 föreställningar spelas och 17 andra programaktiviteter genomföras under året. 113 föreställningar ställdes in.

Den svåra ekonomiska situation som pandemin medförde har täckts upp av Kulturrådets förstärkningsmedel med anledning av Corona och tillskott av kapital från ägaren Region Halland.

Under höstlovet bjöd Teater Halland återigen in mellanstadieelever till sitt populära teaterkollo. Kollot leds av teaterns skådespelare och är kostnadsfritt. Det är fyra dagar med improvisation, samarbetsövningar och teaterträning. Det erbjuder barnen tid för eget skapande i ett tryggt rum.

Under den kritikfestival som arrangerades i Halland i oktober såg tre recensenter föreställningen Zoomers. Det ledde till att Svenska teaterkritikers förening nominerade Zoomers till barn- och ungdomsteaterpriset 2021.

Riksteatern Halland ges stöd för att främja arrangörsutveckling och för att stödja och utveckla de halländska arrangörsföreningarnas publikarbete. Riksteaterföreningarna får även stöd av Riksteatern nationellt och från de fyra kommuner där det finns aktiva föreningar.

Scenkonsten och dess arrangörer drabbades hårt av restriktionerna, under vårterminen presenterades endast två föreställningar i Falkenberg. Andra halvåret hade restriktionerna lättat och 32 föreställningar kunde presenteras av medlemmarna samt en föreställning vardera i Hylte och Laholm. Riksteatern Halland samarrangerade i de två sistnämnda fallen som en del av ett återstartsarbete i de kommuner som saknar aktiva teaterföreningar. Målsättningen är aktiva arrangörsföreningar i samtliga kommuner. Antalet föreställningar kan jämföras med året innan pandemin då 57 föreställningar presenterades. Riksteatern Halland har under året tilldelats förstärkningsstöd från Kulturrådet för att motverka pandemins negativa konsekvenser.

Teaterföreningarnas arbete med marknadsföring och kommunikation bedöms av Riksteatern Halland behöva stöd för att utvecklas. Under året framställdes därför för första gången en gemensam katalog med de föreställningar som visas i Halland under vårterminen 2022. Katalogen distribuerades inbladad i Hallands Nyheter, Hallandsposten och Kungsbackaposten. Det har ökat kännedomen om det utbud som riksteaterföreningarna presenterar och leder förhoppningsvis till att fler får uppleva föreställningarna.

Under året har Riksteatern Halland byggt upp ett nätverk med de lokalhållande organisationerna i SamSam: Bygdegårdsdistriktet, Folkets Hus och Parker och Våra Gårdar. Syftet är att föra ut den professionella scenkonsten till lokaler utanför centralorterna i en samverkan mellan lokalhållare och arrangör.

Eftersom många äldre är aktiva i arrangörsföreningarna så finns en risk att även en lågfrekvent smittspridning av Covid under hösten eller kommande år minskar intresset att arrangera scenkonst. Frågan är hur det kan förebyggas så att publiken fortsatt kan få möta scenkonst även i ett sådant scenario?

Riksteatern Halland har länge arbetat aktivt för att nå ut till gymnasieelever. Pandemin innebar ett bakslag för det arbetet. En föreställning presenterades för gymnasieelever under 2021, jämfört med åtta stycken i tre kommuner under 2020. Riksteatern Halland deltog tillsammans med övriga regionala kulturinstitutioner i en samverkan för att nå ut med erbjudanden till gymnasieskolor. Under året har de även arbetat fram en överenskommelse för att underlätta för arrangörsföreningarna att presentera föreställningar för gymnasieelever. Riksteatern Halland och riksteaterföreningarna i Halmstad, Kungsbacka och Varbergs har avtalat med Halmstad Teater, Kungsbacka Teater och Varbergs Teater om slopad hyra för visst antal gymnasieföreställningar på dagtid.

Samverkan mellan arrangörer, scenkonstproducenter och lokalhållare är ett angeläget utvecklingsområde som behöver ytterligare utvecklingsinsatser under kommande år.

Hallands bildningsförbund är en resurs för föreningsdrivna scenkonstaktörer genom den teaterkonsult som arbetar med uppdraget. Den stora satsningen under året var Slottsspelet – Sensationer på slottet 1619. Ensemblen bestod av cirka 85 personer från teatergrupper i Halland som agerade tillsammans med professionella aktörer i huvudrollerna. I samband med Slottsspelet gästspelade även en humoristisk barnföreställning om de två kungarna och deras möte. Hallandspostens recensent skrev ”att se hur så många människor i så många olika åldrar och med så många olika bakgrunder tillsammans bjuder på ett sådant skådespel. Lätt sensationellt, om du frågar mig.” Samtliga föreställningar var slutsålda.

En rad grupper i Halmstad och Falkenberg har under året fått del av teaterkonsulentens kompetenser i sceniskt arbete och regi, däribland Teater Gaia som skapade en pjäs om Frigga Carlberg och andra kvinnor som betytt mycket för den kvinnliga rösträtten som firade 100 år 2021. Föreställningen spelades i Falkenberg. De funktionshinderföreningar som har lokaler i föreningshuset Husknuten har fått del av teaterkonsulentens kunskaper om kroppsspråk och teckenspråk i samband med utställningen Min demokrati. Teaterkonsulentens arbete bygger förtjänstfullt vidare på den halländska tradition av samverkan mellan professionella och amatörer som resulterat i framgångsrika och uppmärksammade produktioner.

Hallands bildningsförbund har i sitt arbete med att förmedla kulturupplevelser till personer på äldreboenden under året tillfört sex dramatiserade

minimusikteaterstycken som bokats flera hundra gånger.

Barns och ungas möjlighet att uppleva och skapa kultur är ett prioriterat område för samverkan mellan Kultur i Halland och kommunerna. Varje år beslutar kommunerna och Region Halland gemensamt om ett kulturutbud för barn och unga som subventioneras med regionala medel. Inom teaterområdet har flera föreställningar ställts in eller flyttats fram 2021, men Kultur i Halland har ändå betalt ut avtalade arvoden för att motverka pandemins negativa konsekvenser för fria kulturaktörer. 2021 fick 5760 barn i länet uppleva en teaterföreställning som var del av det subventionerade utbudet. Det är mer än en halvering jämfört med 2019. Fördelningen över kommunerna såg ut så här: Laholm presenterades ingen teaterföreställning med regional subvention, Hylte en, Kungsbacka 12, Varberg 34, Halmstad 39 och Falkenberg 44 stycken. Totalt spelades 130 föreställningar.

Sammanfattningsvis har alla inom teaterområdet arbetat hårt för att skapa möjligheter att fortsätta verksamheterna.

10.11 Spelkultur

Under 2021 har inget utvecklingsarbete kring spelkultur bedrivits

Omslagsbild

Vinnarna av Skapa Dans 2021 Tobias Löfberg och Kevin Vo.

Foto: Malin Arnesson.